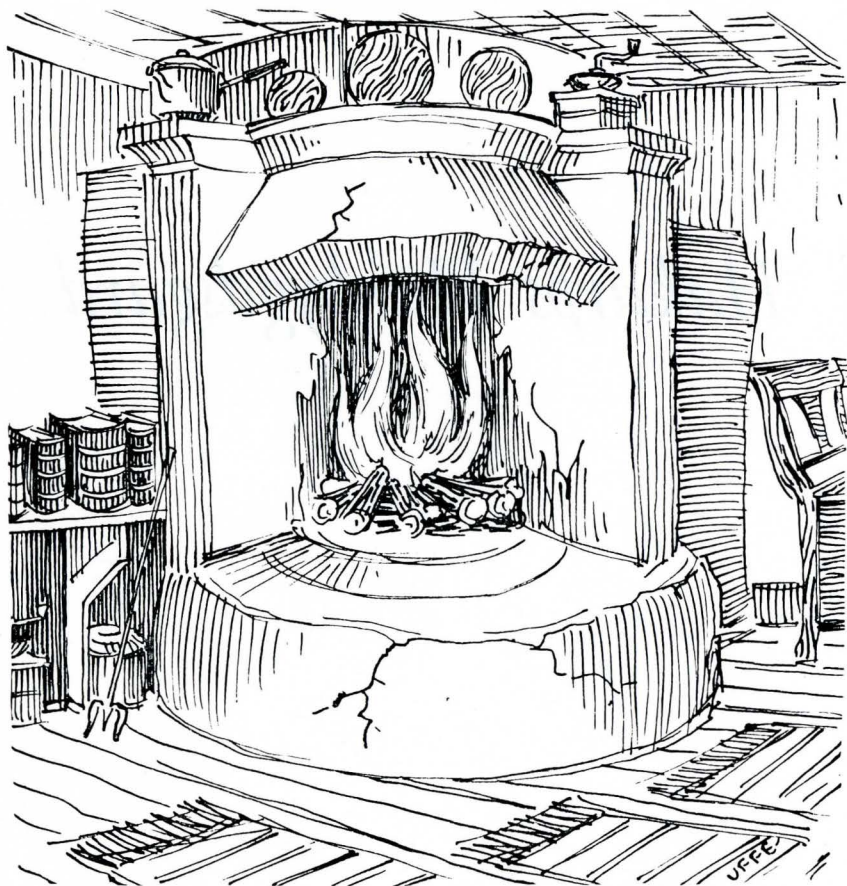

Hakarps Krönika

1959

Hakarps Hembygdsgård

Krönika 1959

I grå urtid kom elden i människans tjänst. Den värmdes under långa kalla vintrar och skyddade mot djur och fiender. Framför elden samlades familjs medlemmar till arbete och fest. Långt fram i tiden var den öppna spisen hemmets medelpunkt. Där lagades maten i trebenta kokkärl och vid eldens sken spansks och slöjdades under långa kvällar.

Den öppna spisen på Klinten har lockat tecknarens ritstift.

Utsikten mot nordväst från Lundabergets hjässa är densamma som våra förfäder såg för tusen år sedan, då de samlades vid denna plats, till allvar eller lek.

Den djupa Ådalen fanns redan då, även Vätterns stora vatten, där ishavets böljor en gång svallade mot branta klippväggar.

INNEHÅLL:

	sid.
Förord	7
Föreningens verksamhetsberättelse	8
Födda år 1959	10
Ingångna äktenskap	11
Avlidna år 1959	12
Den borgerliga kommunens förvaltning 1959 av Rune Wixe	14
Polistjänsten i Hakarp av Anders Snöberg	16
Hakarps prästgård vid sekelskiftet av Elin Friberg ..	19
Torp och backstugor i Hakarps socken av Ivar Meurling	27
Ett besök på Stensholms pappersbruk	47
Hänt i Hakarp under 1959	51

*Redaktionskommittè har varit Gunnar Hakeman, Ivar Meurling
och Eskil Lago.*

*Teckningen på titelsidan samt på sidorna 4, 5 och 29
är gjorda av konstnären Uffe Vibeke.*

Förord

Krönikan för 1959 ansluter sig i sitt innehåll till tidigare årgångar. Befolkningsuppgifter och redogörelser över den kommunala förvaltningen anser vi ha sitt värde både för nutid och framtid, varför de även denna gång finns med.

Polisman Anders Snöberg meddelar intryck och erfarenheter som polisman i Hakarp.

Fröken Elin Friberg, en dotterdotter till prosten O. H. Rogberg, ger minnesbilder från Hakarps prästgård vid seklets början.

Utredningen om torpbebyggelsen inom socknen fortsätter med sitt åttonde avsnitt och närmar sig därmed sin fullbordan.

Vi riktar vårt tack till medarbetare och annonsörer som gjort det möjligt att ännu en gång utge en *Krönika*.

REDAKTIONEN

Årsberättelse 1959

Föreningens årsmöte hölls i Ungdomsgården den 11 april. Mötet var välbesökt och förhandlingarna leddes av ordf. Gunnar Hakeman. Efter sedvanliga förhandlingar visade hr Arne Johansson, Huskvarna filmen "Staden i färg". Musik utfördes av Hembygdskapellet och sång av en barnkör under ledning av kantor Håkansson. Vid den följande serveringen förekom allsång samt uppläsning av Gottfrid Granemyr.

Sommarresan företogs med buss den 23/8 och höll sig inom Tveta, Vista och Norra Vedbo härader. Färden ställdes med Vireda som första uppehåll. En äldre gårdsbyggnad inom prästgårdens område som ombyggt till ungdomsgård besågs under kyrkoherde Lords ledning. Särskilt beundrades de vackra målningar som utförts på ena fondväggen och som symboliserade kristendomens utbredning i våra bygder. Efter besöket i ungdomsgården stannade resenärerna över högmässan där predikan hölls av kyrkoherde Lord. Över kyrkan och dess historia talade därefter vaktmästare Nils Gustavsson. Resan fortsattes med det gamla herresätet Viredaholm som nästa mål. På Viredaholm levde och dog Henrik Hammarberg som gjort sitt namn känt som Stenbocks kurir. I skuggan av lummiga träd gjordes ett djupt grepp i matsäcken innan uppbrottet skedde mot herrgården Södraholm i Adelövs socken. Ivar Meurling talade här om gårdens historia och läste berättelsen "Silverskatten på Södraholm", en historia från 1809 års krig med Ryssland. Utmed stranden av sjön Noen fortsattes mot Adelövs marknadsplats där de gamla marknadsbodarna ännu är bevarade. Eftermiddagskaffet serverades på badrestauranten Örenbaden vid den vackra sjön Ören, där ett längre uppehåll gjordes. Över slingrande och backiga vägar gick resan vidare mot det gamla Braheslottet Östanå som beredvilligt visades av kommandörkapten Melin med fru, som f. n. är bosatta där. Trots långt gånget förfall av den gamla byggnaden kunde ännu anas dess forna storhet i den delvis bevarade inredningen samt i den vackra park och trädgårdsanläggningen. Sista

uppehållet i färden gjordes vid Edeskvarna där byggandet av riksvägen mot Gränna besågs.

Under året har markering medelst skyltar företagits av ödestugor under Vassarp.

Styrelsen har representerat föreningen vid Hembygdsförbundets årsmöte. Krönikan har utgivits i 500 ex och liksom förut har varje medlem erhållit 1 ex för årsavgiften. Redaktionskommitté har varit Gunnar Hakeman, Ivar Meurling och Eskil Lago.

Styrelsen har bestått av Gunnar Hakeman ordf., Carl Eric Blomdahl kassör, Eskil Lago sekr., Ivar Meurling v. ordf., Ingrid Forsström, Viveca Castrup, Lennart Magnusson, Ivar Lundstén, Martin Fagerlund och Gottfrid Granemyr.

Suppleanter har varit Eskil Söderström, Gustav Svensson och Alf Nilsson Huus.

Revisorer har varit Bror Thunberg, Gustav Hultman, suppleant Vidar Dahlstedt. Medlemsantalet vid årets slut var 244 st.

Föreningens inkomster och utgifter under 1959.

Inkomster

Arsavgifter	948:—
Inkomst av krönika ..	1.677:30
Kommunalt anslag ...	500:—
Ränta	282:45
Övriga inkomster	66:15

Kr. 3.473:90

Behållning från 1958 . 10.393:18

Kr. 13.867:08

Utgifter

Krönika	1.828:—
Tryckning av medlemskort	25:—
Aterbetalt till Hemvärnet	500:—
Avg. till Hembygdsförbundet	25:—
Hembygdskurs	60:—
Utgifter vid årsmötet	181:—
Skrivmaterial o. porto	50:59
Diverse	81:—

Kr. 2.750:59

Behållning till 1960 .. 11.116:49

Kr. 13.867:08

Hakarp i mars 1960

Styrelsen

Anteckningar ur församlingsböckerna

Födda år 1959

- 1/1 Ing-Mari Johansson, Ebbesvägen 20
6/1 Eva Catarina Watson, Bergsätra, Brunstorp
14/1 Stig Lars-Göran Johansson, Svineryd
21/1 Gunnar Doris Marianne Gustavsson, Bockamålen
4/2 Roger Jan Lennart Bolmstad, Götängsvägen 1
24/2 Per Eric Torbjörn Garthammar, Berghaga 9
12/3 Tomas Brevitz, Smedstorp
13/3 Gerd Ann Margareta Cedervall, Hjärttorp 3 B
17/3 Jörgen Ragnar Eklund, Vipevägen 27
17/3 Sören Villiam Eklund, Vipevägen 27
18/3 Åke Erik Blomdahl, Hallebergsliden 1
19/3 Judit Hadnagy, Kvarnvägen 5 A
27/3 Lena Christina Johansson, Carlforsvägen 15
29/3 Per Anders Johansson, Mobergsvägen 3
3/4 Bo Arne Axerud, Lindarevägen 5
7/4 Anders Per Erik Nilsson, Tyskängsvägen 7
18/4 Anders Stefan Wedén, Björkelid
21/4 Olof Einar Mikael Björklund, Carlfors
30/4 Lars Göran Håkansson, Kyrkskolan
2/5 Jan Tomas Holmqvist, Ebbesvägen 6
3/5 Björn Lennart Bäck, Stensholmsvägen 16
3/5 Sten-Olof Wincent Fransson, Berghaga 8
12/5 Fermo Otto Hipp, Hallebergsliden 8
18/5 Gerd Anneli Yvonne Axelsson, Ebbesvägen 19
18/5 Gösta Erik Conny Eriksson, Stensholmsvägen 14
23/5 Karin Susanne Desideria Nord, Göransbergs 1:3
29/5 Britt Monika Margareta Björk, Fagerbergsvägen 8
29/5 Susann Charlotte Björklund, Carlfors
22/6 Leif Göte Robert Selin, Vipevägen 23
14/7 Lars Magnus Johansson, Skolgatan 12
4/8 Anna Iréne Lindell, Holländaregatan 17
4/8 Anders Söderström, Hagbyvägen 10
10/8 Liselott Mariette Starö, Carlfors
20/8 Helena Elisabet Boström, Ådalsvägen 77
1/9 Annica Siv Birgitta Rydberg, Hallebergsvägen 11
3/9 Annica Berta Viola Johansson, Hallebergsliden 4
13/9 Ragnar Torbjörn Klasson, Olstorpsgatan 7
16/9 Kent Eskehed, Mossvägen 3
17/9 Ulla Marina Lindqvist, Mossvägen 12
23/9 Bo Christer Lars-Gunnar Gustavsson, Ebbesvägen 19
29/9 Mats Lennart Larsson, Carlforsvägen 25

- 10/11 Alma Britten Heléna Bengtsson, Solvik, Brunstorp
 10/11 Per Magnus Fromell, Hallebergsliden 8
 16/11 Gudrun Margareta Bergström, Ebbesvägen 38
 27/11 Kaj Sörensen, Smedstorspgatan 13
 18/12 Ann-Charlotta Birgitta Franzén, Stiftelsevägen 7

Ingångna äktenskap 1959

- Ivan Gunbert Johansson, Vipevägen 28 och Elsa Lilly Maria Blomberg, Vipevägen 28
 Karl Sven Uno Pettersson, Huskvarna och Ulla Maria Viola Karlsson, Rambergsliden 15
 Erik Bernhard Allan Havskog, Fagerbergsvägen 4 och Laila Margareta Lövinger, Hakarps Prästgård
 Bror Yngve Alvar Hög, Jönköping och Sonja Kerstin Elisabet Hultqvist, Ebbesvägen 28
 Sven Erik Lennart Roman, Hakarps Säteri och Marianne Johansson, Kvarnvägen 15
 Nils Erik Petersson, Huskvarna och Maj Ing-Lis Lindström, Hakarpsvägen 71 B
 Bernt Einar Andersson, Ljungarum och Sol-Britt Alice Klintin, Carlforsvägen 24
 Karl Erik Ingvar Karlsson, Skolgatan 13 och Inga Lisa Karlsson, Skolgatan 13
 Lars Eric Nilsson, Carlfors och Anna-Karin Charlotta Kristina Svensson, Lundbacka
 Stig Ingvar Kruth, Jönköping och Gerd Inger Eriksson, Ekhem, Brunstorp
 Bruno Jean Lennart Johansson, Ringvägen 8 och Birgit Margareta Gustavsson, Ringvägen 8
 Sven Göte Ingvar Nilsson, Ekebyvägen 2 och Ingrid Birgitta Bengtsson, Ekebyvägen 2
 Hilmer Fredrik Bengtsson, Huskvarna och Lissie Dagmar Ingeborg Gustavsson, Rambergsliden 11
 Nils Gösta David Svensson, Skärstad och Evy Judit Elisabet Ljung, Broholm
 Karl Egon Allan Karlsson, Lekeryd och Anita Elisabet Andersson, Stensholm 1:345
 Evert Gunnar Sigvard Fransson, Skärstad och Britten Elsy Viola Thoren, Stensholm 1:185
 Lars Gunnar Fransson, Ljungarum och Ingalill Birgitta Karlsson, Bråneryd 1:22
 Kjell Vilhelm Kårestrand, Huskvarna och Barbro Karla Margareta Svensson, Hjärttorp 2

Erik Lars-Berne Bergström, Egnahemsvägen 7 och Kerstin Eivor Si-
bylla Johansson, Huskvarna
 Gösta Evert Johansson, Egnahemsvägen 29 och Britt Ulla Silvan
 Johansson, Ljungarum
 Georg Allan Robert Lönn, Ebbesvägen 22 och Ulla-Britt Margareta
 Johansson, Rogberga
 Gösta Josef Emanuel Johansson, Stensholm 1:95 och Gudrun Barbro
 Jennie Thörling, Huskvarna
 John Uno Lövingets, Hakarps Prästgård och Kerstin Siv Berit Ulff,
 Jönköping
 Lars Gunnar Rune Gustavsson, Kikstorp Stom och Majbritt Elisabet
 Sköld, Lekeryd
 Rolf Nils Knut Nilsson, Brunstorp 1:18 och Margareta Christina
 Flood, Jönköping
 John Rudolf Vallentin Karlsson, Ebbesvägen 22 och Birgit Vivianne
 Birgersson, Huskvarna
 Nils Gunnar Kennet Karlsson, Jutevägen 10 och Ulla Staf, Ljung-
 arum
 Birger Karl Boris Adolfsson, Eskilstorp och Sigrid Frideborg Löfgren,
 Huskvarna
 Gustav Karl Erik Svensson, Töregatan 9 och Emelia Elvira Marianne
 Andersson, Lekeryd
 Karl Ingemar Gustavsson, Egnahemsvägen 16 och Kerstin Anna Maria
 Tillström, Jönköping
 Nils Göran Alfred Hakeskog, Vipevägen 20 och Britta Solveig Clarin,
 Lekeryd
 Sven Ingvar Brandt, Eskelunda och Barbro Lillemor Elisabet Nilsson,
 Jönköping
 Lennart Åke Valentin Glans, Fagerslätt 1:74 och Svea Birgit Irene
 Lund, Alingsås.

Avlidna 1959

- 3/1 Anna Sigrid Ingeborg Lindström, Kvarnvägen 17, f. d. 8/8
 1894 i Frinnaryd
 10/1 Josef Haglund, Hulustorp 1:4 Norra Klevaliden, f. d. 2/8
 1886 i Hakarp
 17/1 Helge Emanuel Andersson, Fällan, f. d. 27/2 1895 i Rog-
 berga
 18/1 Alfrida Elise Karlberg, Smedstorpsgatan 6, f. d. 15/11 1878
 i Källeryd
 2/2 Karl Emil Boberg, Carlforsvägen 30, f. d. 7/3 1890 i
 Sanseryd

- 28/3 Augusta Kristina Johannesson, Hakarpsvägen 88, f. d. 18/10 1866 i Forserum
- 17/4 Oskar Fredrik Dag, Källerödjan, f. d. 19/4 1883 i Svarttorp
- 18/4 Carl Vilhelm Berg, Genvägen 5, f. d. 27/7 1880 i V. Ny Östg. L
- 19/4 Emma Lovisa Hallkvist, Ådalsvägen 61, f. d. 1/7 1871 i Svarttorp
- 27/5 Arne Folke Ingemar Johansson, Egnahemsvägen 29, f. d. 26/7 1935 i Lannaskede
- 7/12 Hilmer Jönsson, Skolgatan 9, f. d. 7/12 1871 i Munka Ljungby Krist. L
- 14/7 Sven Axel Alm, Kvarnvägen 17, f. d. 20/2 1913 i Vireda
- 14/8 Frans Oskar Franzén, Fagerängsvägen 5, f. d. 15/2 1897 i Kristinehamn Värml. L
- 21/9 Karl Bernard Johansson, Fagerbergsvägen 6, f. d. 20/4 1892 i Hakarp
- 23/10 Gustav Natanael Linderholm, Hakarp, f. d. 16/5 1890 i Hakarp
- 8/11 Anna Teresia Lek, Utsikten, f. d. 6/10 1885 i Svarttorp
- 26/11 Frans Oskar Gunnar Andersson, Mossvägen 3, f. d. 16/9 1892 i Hakarp
- 28/11 Johan Åke Randau, Solhemsgatan 10, f. d. 27/8 1903 i Hakarp

Antalet innevånare i Hakarp vid årets slut var 2.883 st. varav 1.487 män och 1.396 kvinnor.

Den borgerliga kommunens förvaltning 1959

Av Rune Wixe

Kommunalnämndens ledamöter har under året varit Albin Karlsson ordf., Gunnar Hakeman vice ordf., Carl Sandberg, Gunnar Sandberg, Knut Pettersson, Yngve Johansson och Gustaf Winqvist.

Liksom under tidigare år var byggnadsverksamheten mycket livlig. 23 nytillkomna egnahem inrymmande 24 lägenheter blev inflyttningsfärdiga under året.

Även på vatten- och avloppssidan förekom en livlig byggnadsverksamhet. AB Hans Rehnström, Österbymo, slutförde sina vatten- och avloppsarbeten i Skolgatan, delar av Blomgatan, Hagagatan och Vikingavägen. Kostnaderna härför uppgick till 264.204: — kr. Entreprenörsfirman Väg & Planering, Gullringen, utförde för 107.084: — kr vatten- och avloppsledningar utmed stadsgränsen på Egnahemsområdet, samt i norra delen av Smedstorpsgatan. Före års slutet påbörjades även vatten- och avloppsarbeten i Carlsforsvägen med fortsättning och anslutning till stadens ledningar i Göransbergsvägen. Till entreprenör för dessa arbeten utsågs AB Nya Asfalt, Malmö, och entreprenadsumman uppgick till 257.900: — kr. Till Huskvarna stad har erlagts 320.752: — kr. utgörande Hakarps kommuns del i anläggningskostnader för ledningar och reningsverk inom staden. Vid årets slut erhöll 270 fastigheter vatten genom kommunens ledningar.

I samband med vatten- och avloppsarbeten har delar av Blomgatan och Vikingavägen nyanlagts. Kostnaderna härför har uppgått till 15.000: — kr. Landskommunernas Arkitektkontor, Jönköping, har projekterat Stensholmsvägen mellan Stensholms fabrik och Ådalsvägen, samt Jutevägen mellan Ådalsvägen och Egnahemsvägen.

Efter flera års uppvaktningar har Vägförvaltningen byggt om och asfalterat vägkorsningen Hakarpsvägen—Carlsforsvägen.

Gatubelysning med lysrör och järnstolpar har uppsatts utmed Olstorpsgatan, Mossvägen och en mindre sträcka av Hakarpsvägen. Arbetet har utförts av Smålands Kraft AB, Nässjö, kostnaderna har uppgått till 15.285: — kr.

Trots uppvaktningar och enträgna skrivelser har Kungl. Maj:t avslagit kommunens framställning om statsbidrag till Ådalsvägens gatubelysning.

Sopstationen har tillbyggt och i samband därmed har rulltrappor och ny spolanordning installerats i upptiningsrummet. Kostnaderna för dessa arbeten har uppgått till 17.598: — kr.

Liksom tidigare läsår är antalet läroavdelningar femton varav tio tjänstgör i folkskolan och fem i småskolan. Dessutom tjänstgör fyra

övningslärare varav två är ordinarie, nämligen en tjänst i manlig slöjd och en i hushållsgöromål. Timläraretjänsterna är i kvinnlig slöjd och en i metallslöjd. Antalet vid skolorna inskrivna barn var vid vårterminens slut 377. Simundervisning har varit anordnad vid Nordanvik och i simundervisningen har 120 barn deltagit. Skolskjutsar med statsbidrag har varit anordnade från Smedstorp—Läxarp till Stensholmskolan, samt med ordinarie busslinjen Huskvarna—Ramsjöholm. Barnbispisning har liksom tidigare varit anordnad vid Hakarps kyrkskola. Vid de övriga skolorna har fri mjölk serverats. Under året har kommunalfullmäktige beslutat att från och med läsåret 1960—61 införa försöksverksamhet med 9-årig enhetsskola för klasserna 1—5. Högstadiet skall förläggas till Huskvarna.

Omkostnaderna för den slutna socialvården (Ålderdomshemmet) har uppgått till 43.646: — kr och för socialvård i övrigt 40.795: — kr. Antalet vård dagar vid ålderdomshemmet uppgår till 2.659: —.

I enlighet med kommunalfullmäktiges beslut har kommunen från och med årets slut två heltidsanställda hemvårdarinnor. Hemhjälp har lämnats under 358 dagar.

Antalet personer som åtnjutit folkpension var vid årets slut 245. Kommunens bidrag till folkpensionskostnaderna inklusive bostadstillägg uppgick till 116.033: — kr.

Kommunens utgifter och inkomster har enligt dagbok haft en omslutning på 4.697.912: — kr. Utdebiteringen har varit 8: 81 kr per skattekrona för den borgerliga kommunen, samt 89 öre per skattekrona för kyrkliga ändamål.

Polistjänsten i Hakarp

Av Anders Snöberg

Polistjänsten i Hakarp har förändrats radikalt under den senaste tioårsperioden. För 10 år sedan hade min företrädare kontoret hemma i vardagsrummet och Hakarp bildade eget polisdistrikt. Sedan år 1954 bildar Hakarps, Lekeryds och Tenhults kommuner ett distrikt benämnt Tvetå härads östra polisdistrikt. I detta finnes sex tjänstgörande polismän, varav två äro stationerade i Hakarp, två i Tenhult, en i Lekeryd och en i Barnarp. Jourtjänst är införd sedan några år tillbaka, och numera upprätthåller alltid två polismän samtidigt jourtjänst under tiden från klockan 17 till påföljande dags morgon klockan 9 för bråds-kande ärenden. Telefonsvarare finnes på varje poliskontor, varför allmänhetens berättigade krav att lätt komma i kontakt med jourhavande polismän väl tillgodosetts. Genom jourtjänstens införande har till skillnad från tidigare ledighet i viss utsträckning ordnats genom fastställda fridygn. Arbetstiden är dock alltjämt oreglerad, vilket förhållande stundom skapar viss irritation. Ett förstatligande av polisväsendet, som icke synes vara avlägset, torde emellertid bl. a. innebära reglerad arbetstid för samtliga polismän i riket. En sådan nyordning torde även komma att innebära än större distriktsenheter. Måhända får vi då ett distrikt benämnt Södra Vätterbygdens polisdistrikt, bestående av Jönköpings och Huskvarna städer, Norrahammars köping samt Hakarps, Lekeryds, Skärstads, Tenhults, Månsarps och Bankeryds kommuner.

Polisdirektionen har visat stor förståelse för våra önskemål om teknisk utrustning, varför vi väl tillgodosetts i detta avseende. Vårt främsta önskemål är för närvarande, att vi snart skall få inmontera radioutrustning i våra bilar. Vid exempelvis efterspaning av rattfyllerister och rymlingar är det av utomordentligt stor betydelse, att vi kan upprätta samband med varandra och angränsande polisdistrikt för lägesangivelser, information och ordergivning.

Polistjänsten bjuder på en vidlyftig och omväxlande sysselsättning. Några oroligheter av större format har mig veterligt icke inträffat i kommunen sedan danskar med Daniel Rantzau i spetsen våldgästade Varpa Skans och grövre brott har tacksamt lyst med sin frånvaro under hela 1950-talet. Den enorma trafikutvecklingen, som icke visar några tendenser att avmattas, ger också utslag i vårt arbete i form av utredningar om trafikolyckor, rattfyllerier och annat. Utredningen kring en trafikolycka är omfattande och tidsödande med platsundersökning, fotografering, vägskissering och förhör, innan åklagaren är beredd att besluta, huruvida åtal skall väckas eller ej. Trafikövervakningen har intensifierats under de senaste åren och utgör en viktig del av tjänsten i främst förebyggande syfte.

Göromålen ökar stadigt varje år, och detta har medfört, att jag i september 1959 kunde välkomna en nyanställd kollega, Folke Franzén, som även sysslar med indrivning av skatter.

Genom polisexpeditionernas tillkomst i det nya kommunalhuset 1957 har vi fått trivsammare arbetsförhållanden, eftersom vi tillbringar den största delen av arbetstiden vid skrivbordet. Hakarpsborna har nu även större möjligheter att genom personliga besök konsultera polisen genom det centrala läget.

I polistjänsten konfronteras vi med förhållanden av de mest skilda slag. Ibland rör det sig om tragedier, exempelvis åsynen av skadade och livlösa människor efter trafikolyckor. Ibland är bilden tragikomisk. Så var t. ex. fallet i Brunstorp för ett par år sedan, då det anmäldes, att en ung kvinna i spritpåverkat tillstånd hotade att hoppa ned för ett stup vid Vättern. Hon hoppade mycket riktigt, och åsynen av den lätt klädda kvinnan rullande nedför slänten tillsammans med några poliser var säkerligen festlig. Hon fick efterhand firas upp för stupet på en bår, fastgjord i ett rep, och transporterad från platsen, omgiven av klösta poliser. Under mitt första år i Hakarp gjorde jag mig en gång skyldig till en fatal förväxling. Jag begav mig ut till en lantgård för att tala med en kvinna i en tjänsteangelägenhet. Vid framkomsten fick jag se en man, sittande på mangårdsbyggnadens veranda. Ja, jag trodde det var en man, tills jag frågade efter hans hustru. Han, som då var en hon, blev först arg men lugnade ned sig efter en stund. Hon var iklädd blåkläder och karlhatt och några feminina drag kunde icke skönjas vid en ytlig betraktelse. Rösten förrådde henne ej heller. Den skulle ha gjort Zarah Leander grön av avund. Hennes make kom hem efter en stund, varvid mitt tvivel om kvinnans kön helt skingrades. Vi drack sedan kaffe i god sämja. Under bilfärd på Ebbesvägen fick jag en gång se ett par pojkar i 7-årsåldern, åkande på samma cykel. Passageraren vände sig om och fick tydligen se, att jag nalkades, ty han lämnade pakethållaren, och det skedde ingalunda sävligt. Han sprang ned i diket och grät högljutt vid min framkomst. Jag försökte lugna honom men förklarade, att han icke får låta sig skjutas av små kamrater. Hans kommentar gjorde mig stum: "Jo, men jag sk-t på mig".

Trafikundervisningen i skolorna utgör ett viktigt led i åtgärder att skapa trygghet och säkerhet på våra vägar. Då trafikundervisning nu är obligatorisk, är det vår förhoppning, att vi i samarbete med lärarna skall erbjudas tillfällen att i större utsträckning än hittills meddela sådan.

De dagboksförda göromålen under år 1959 uppgick till 838. Av dessa utgjorde bl. a. 35 trafikolyckor, 4 rattfyllerier, 17 återkallelser av körkort, 51 utredningar med anledning av uraktlåtenhet att äganderättsanmäla eller trafikförsäkra motorfordon, 14 ansökningar om

svenskt medborgarskap, 72 avgivna yttranden över ansökningar om lämplighetsintyg för körkort, 21 ansökningar om vapenlicenser, 23 passansökningar, 6 brandutredningar, 23 stölder, 7 fyllerier, 2 fall av misshandel, 4 anmälda skadegörelser, 1 förskingring, 5 lägenhetsbråk och 58 ansökningar om förhör från annat polisdistrikt.

Till sist vill jag framhålla önskvärdheten av, att skatteindrivningen snarast lägges i händerna på annan myndighet. Nuvarande ordning tillhör en förgången tid. Ökningen av den egentliga polisverksamheten är av sådan omfattning, att en skilsmässa borde åstadkommas.

Hakarps prästgård vid sekelskiftet

Av Elin Friberg

Under 1890-talet bodde mina föräldrar i en villa, Fridhem, belägen mellan Gråbo och "Kovavat", den lilla röda stugan, som fortfarande ligger där nära Kavlabron. Villan, som då hade en rätt stor trädgård, finns fortfarande kvar men verkar nu ganska bortkommen bland alla de moderna småvillor, som vuxit upp på Gråbo-området. I mitten av 1800-talet lär den ha tjänstgjort som kolerabarack i Jönköping, flyttades sedan till sin nuvarande plats och försågs på baksidan med ett trapporn och på framsidan med en veranda med altan ovanpå, båda med utsirade räcken i dåtidens omtyckta "snickarglädje"-stil. Villan hade 13 rum och kök och kostade - 500 kronor om året i hyra!

Min mor var äldsta dotter till dåvarande kyrkoherden i Hakarp, prosten O. H. Rogberg och hans maka, J. CH. Wimmerstedt. Morföräldrahemmet i Hakarps prästgård blev för oss barn ett paradiset, som tyvärr alltför tidigt tog slut för mig, jag var bara elva år då min morfar dog. Han hade då legat förlamad och nästan utan talförmåga ett par år. Det jag här kan tala om blir därför endast barndomsminnen och vad jag känner till genom hörsägen.

"Vi ska åka till Hakarp" var alltid ett glatt budskap. Det innebar först en spännande resa. Jag minns, hur en jungfru sjöng för mig på en gammal melodi: "När det blir sommar och göken han gal (och blommorna dofta på ängen,) då tager mamma på lillan en sjal) och pappa han säger till drängen: "Tag fram hästen och pänn nu för, (gör allt i ordning som sig bör) för lillan ska åka till Hakarp." Nu hade ju vi varken dräng eller hästar, men prästgårdsdroskan kom och hämtade vid Fridhem. Så gick färden nerför "Kovavatalia", över Kavlabron, genom Huskvarna och över Abbron, där ån forsade betydligt kraftigare än nu. Den långa Klevaliden var påfrestande för hästarna, som därför alltid skulle rasta några minuter vid avtagsvägen till bbes, där "Prostens sten" låg. Min morfar var djurvän och rädd om sma hästar och för att de under vilopausen skulle slippa tyngden av vagnen i den branta uppførsbacken hade han ordnat med en stor sten, som alltid låg vid vägkanten och rullades fram för att stötta bakhjulen P vagnen. Efter rastandet fortsatte färden genom Pettersberg, över ån vid Broholm, förbi det mystiska Lunnaberget med dess branta, rödfärgade ättestupa och in på Hakarsvägen. Om det var vinter och man åkte i öppen släde kom alltid förmaningen: "Svep väl om er, för nu kommer vi till Fagerslättis gården!" - där blåste det alltid kallt. Sedan var det inte långt kvar, bara backen ner förbi ålderdomshemmet, så såg man socknens hjärtpunkt - kyrkan, stapeln och den öppna

*Prostinnan J. Ch. Rogberg
f. Wimmerstedt 1833
d. 1912*

platsen mellan skolhuset och sockenstugan, som också inrymde skol-
lärarens bostad. Hela denna gruppering var estetiskt sett verkligt fin
och den dag de två röda husen revs för att ersättas av modernare lo-
kaler, förlorade hela området sitt ansikte. Allra sista biten av färden
gick förbi sockenstugans gavel upp genom prästgårdsallén med stallet
och tiondeboden till höger och vagnboden och arrendatorbostaden till
vänster och så var man då framme vid själva prästgården, en tvåvå-
ningsbyggnad med två envånings tillbyggnader, en i norr och en i
söder. I den lilla glasverandan stod mormor med öppen famn och man
var helt och fullt lycklig.

Eftersom prästgården nyligen byggts om kanske en kort beskrivning
över dess inredning vid sekelskiftet inte är ur vägen. Från verandan,
som mer var en glasförsedd förstukvist, kom man in i förstugan, där
trappan till övervåningen dominerade utrymmet. Till vänster, mot
husets framsida, kom först förmaket med möbler i ljust trä, klädda
med hemvävd yllerips i den nu, ca 50 år senare, så moderna kornblå
färgen. En målning av konstnärinnan Anna Munthe-Norstedt, som
återges här, visar bättre än ord hur hemtrevligt detta mycket använda
rum var. I norra tillbygget innanför förmaket låg salongen, som med
sina tre ytterväggar var svår att hålla varm och därför ofta stod oeldad
mellan helgerna på vintern, eftersom den egentligen endast användes
vid större fester. Rummet var möblerat med ärvda antika möbler,
utökade med 1700-talsstolar m. m., inköpta av prosten, som lär ha
varit begiven på att köpa just stolar, något som en prästgård aldrig
får nog av. Därinne stod också "fästmanssoffan", en helstoppad soffa

*Kontraktprosten O. H. Rogberg
f. 1827 d. 1903
Kyrkoherde i Hakarp 1883—1903*

med lagom plats för två. Den var flitigt använd, min mor hade fem yngre syskon, som alla gifte sig vid denna tid. Mot husets baksida och det där utanför liggande berget vette handkammaren, som låg vägg i vägg med salongens östra kortsida, ett i barnaögon mycket intressant rum, där kakburkar, sockertoppar, choklad och andra läckerheter förvarades och där det även fanns en trappa ner till källaren. Matsalen, säkerligen husets äldsta rum med taket så lågt att man nästan kunde ta i det, låg mitt i byggningen med dörrar till alla övriga rum i bottenvåningen utom köket och en dörr till den veranda, som fanns på husets baksida. Även i detta rum har fru Munthe-Norstedt målat en interiör med "Elsa vid pianot". Den ägs nu av Göteborgs Konstmuséum. Carl G. Laurin har en gång sagt, att den är av de finaste interiörmålningar vi ha i Sverige. Längst söderut låg så vardagsrummet och köket, det sistnämnda underligt nog placerat mot husets framsida och intill förstugan. Säkerligen hade mormor många bekymmer för matoset, som ej lät sig utestängas. I södra utbygget låg jungfrukammaren samt några ekonomitrymmen, bl. a. en liten förstu med köksingång.

Övervåningen inrymde prostens expedition samt fyra sovrum, ett av dem sängkammare och de tre övriga oftast upptagna av husets barn och gäster. Även i arrendatorsbyggnaden brukade ett par rum användas som gästrum, särskilt på somrarna, då stora byggningen var fylld till bristningsgränsen av de sommarkonfirmander, som morfar hade innan han blev sjuk. En anmärkningsvärt stor del av dessa kom från Göteborg men även från Jönköping och andra orter skickade famil-

*Förmaket i Hakarps prästgård under prostens O. H. Rogbergs tid
Efter en oljemålning av Anna Munthe-Norstedt*

jerna sina ungdomar till Hakarp, de kände till prostens stora intresse för ungdom och deras fostran. Den ende av dessa konfirmander, vars namn blivit mera känt, är väl Thorild Wulff, den på Grönland 1917 omkomne forskningsresanden. När vagnen körde upp med honom på gårdsplanen lär han ha yttrat: "Så, det är här min själ skall mördas!" Han lär emellertid ha trivts ganska bra, kanske tack vare en konfirmentkamrat — en dotter till disponent Ljungqvist på Munksjö — som sedan blev hans maka.

Det var dock inte bara konfirmander, som gästade prästgården, både morfar och mormor hade stor släkt, som gärna och ofta sökte sig dit. När man tänker på den tidens dåliga kommunikationer förvånas man över hur släktingar i alla fall gjorde långa resor för att träffa varandra. I nästan varje brev talas det om, att den kusinen eller den mostern var på besök. En sommar kom en brorson till prostens med sin spanska fru och lille son ända från Uruguay. Även en del äldre utomstående togs emot, de tider då prästgården hade plats för dem. Så var t. ex. fallet med den förut nämnda konstnärinnan Anna Munthe-Norstedt, som vistades i Hakarp den vinter, hon låg under

skilsmässa från sin förste man, målaren Reinhold Norstedt. Hon var för resten syster till San Michele Axel Munthe. Den lilla Elsa, med efternamnet Heldt, som på fru Munthes interiörmålning spelar på pianot, var också en mångårig gäst i huset. Tidigt moderlös kom hon redan som åttaåring till sina gudföräldrar i Hakarp, gick först i folkskolan där och sedan i högre skola i Jönköping. Hon har nu varit vänlig nog att skriva ner en del minnen från sin hakarpstid och säger där, att "fru Munthe var en förtjusande människa, hon målade, spelade och sjöng och läste högt, allt lika betagande." Ja, prästgården var ett gästfritt hem. Jag minns, hur församlingsborna kom trappan upp till pastorexpeditionen, oftast väl för att anmäla ett nyfött barn, ta ut lysning eller dylikt, men säkert också ofta för att få hjälp och tröst vid personliga bekymmer. Prosten var känd som en god själsörjare.

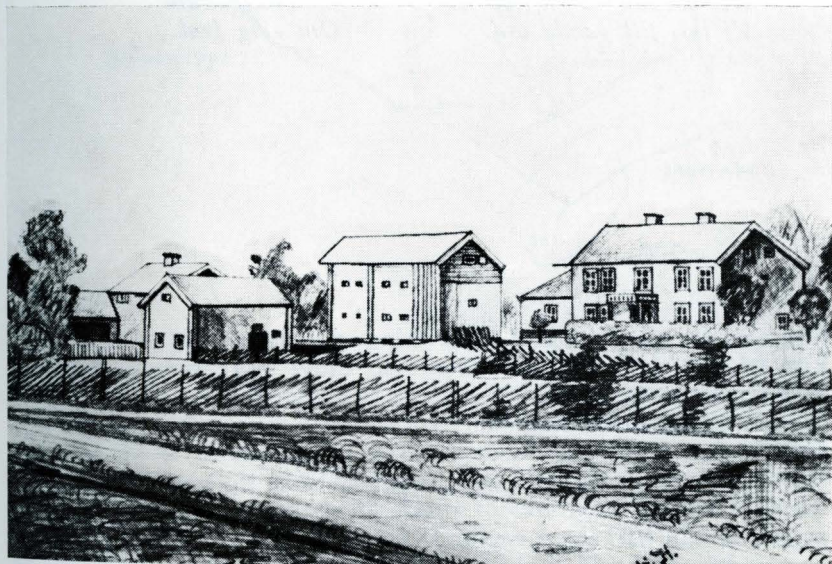
Naturligtvis umgicks man för övrigt mera privat med en del av sockenborna, kyrkvårdarna Gustafsson i Fagerslätt och Danielsson i Kikstorp, för att bara nämna ett par. Den sistnämndes son, Aron, stud. i Uppsala, kom alltid på besök under ferierna, likaså sedermera professorn Emanuel Linderholm, som under tidigare år fått privatlektioner av min då ännu ogifta mor. Herrgårdarna i socknen voro inte många. På Bredgården, som låg närmast, bodde änkefru Kinnander med två döttrar, jämnåriga med prästgårdsungdomarna, på Stensholm familjen Laurin, på Dalskog Flodins med sin vackra dotter Thyra o. s. v. Men även med familjer på Ebbes och Stensholms bruk umgicks man liksom med en del av familjerna i Huskvarna, som ju då hörde till Hakarps socken. Jag tycker mig minnas, att morfar hade expedition en dag i veckan där och innan särskild brukspredikant år 1892 tillsattes i Huskvarna predikade han då och då i det lilla brukskapellet.. "Gamle brukspastorn" Tham, som då inte var så gammal, och hans ståtliga och varmt religiösa fru kom oftast upp till gudstjänsten i Hakarps kyrka. Ofta hade de barnen med och då blev det saft och kakor för dem i prästgården efteråt. Mellanpojken, Lennart, lär en tid ha visat en oväntad iver att få följa med till kyrkan och på moderns samvetsfråga, om det verkligen var för gudstjänstens skull, svarade han ärligt: "Nej, men se prostinnan har så väldigt god ullonsaft." Brukspatronens hade stort umgänge även i Jönköping och i ett brev från 1889 beskrivs en stor middag hos Thams, som slutade så sent att man inte var hemma i prästgården förrän kl. 2 på natten. Tio somrar på 1880- och 90-talet bodde den kände stockholmsprästen B nhard Wadström på Bräneryd och kom då ofta med sin familj till prästgården. En av hans döttrar, Ellen, längre fram i tiden känd röst-rättskvinna, träffade vid ett av dessa besök en ung man, god vän till en av prostsönerna. Han hette Robert Hagen och blev senare lands-?övding och gift med Ellen Wadström. Kanske var sammanträffandet i Hakarp det första mötet mellan de båda?

*Interiör från matsalen, "Elsa vid pianot" en målning av Anna Muntbe-Norstedt
Originaliet på Göteborgs Konstmuseum*

Det som hittills har talats om var dock bara det yttre skalet, själva kärnan i hemmet var prostparet, förenade i ett 40-årigt, ovanligt lyckligt äktenskap. Båda kommo från likartad miljö, morfar var präst i femte generationen av den gamla småländska prästsläkt, som härstammar från Hundshults by i Rogberga socken, mormor var lektorsdotter från Kalmar. Båda var mycket musikaliska, mormor hade undervisat i musik vid Rostads flickpension i Kalmar och om morfar sades det, att han på sin tid var landets främsta liturg. Då det om honom finns en utförlig karaktäristik i Wäxjö Stifts Herdaminne och jag själv inte har annat än dunkla minnen av honom som frisk vill jag här endast nämna, att det jag bäst minns är, att han varje söndags-eftermiddag brukade gå till "fattighuset" och läsa predikan för "hjonnen", som tyckte det var fest när han kom. (Det gamla ålderdomshemmet måtte trots sin enkelhet haft en viss trevnad, ty när det nya togs i bruk beklagade sig föreståndarinnan över att "det är så fint, så jag trivs inte!"). Att morfar var en god tillfällighetsdiktare visar en samling verser till bröllop o. d. och i julklappsverser kommer hans glada humor fram.

Så mycket klarare minns jag mormor, liten och spröd med ett vackert, lugnt ansikte under den vita frumössan. Från många håll har jag hört "hon var som en blomma". Yngste sonen, som hade en mycket vacker sångröst, (han var präst i Stockholm och fick där sjunga begravningsmässan vid Oskar II:s begravning) skulle också alltid vid besöken i hemmet sjunga Heine-Schumanns "Du bist wie eine Blume" för sin mamma. Men den till utseendet vecka blomman hade en stark tåga i sig. Sitt stora hushåll med sex barn, konfirmander, gäster och vänner skötte hon utan jäkt. Tydligt hade hon stor organisationsförmåga. Hembjälp fanns gott om och fastän jungfruarna ibland grät, när de heta sommarkvarnar skulle grädda oändliga laggar plättar till hungriga konfirmander, sade de inte upp sig. I stället kom det brev liknande detta: "Kan min dotter få komma i pampersjon (pension) hos prostinnan och få lite andlig och lekamlig allmänbildning?", som en fader skrev. Troligen hade soldaten Svärd rätt, när han sade till henne: "Prostinna ä ännu som drottning Lovisa Ulrika. Dä står i historieboka om henne, att hon behärskade sitt hus och sin gemål." Visserligen hölls alla förråd väl fyllda, men då närmaste handelsbod låg i Huskvarna var det nog säkrast att se över det som fanns i handkammaren och i tiondeboden, där ostarna låg i sädesbingarna för att mogna och där honung, sirap o. d. förvarades.

Hakarps prästgård vid 1860—70-talet. Efter en samtida teckning. Byggnaden till vänster med skorsten är arrendatorbostaden, framför denna ligger stallet. Mitt på bilden, tiondemagasinet, som senare flyttades och numera är ombyggt till Ungdomsgård

Det blev mycket tomt, när mormor julen 1912 gick bort. Hon hade då bott i Jönköping flera år och vid hennes begravning ringde klockorna först i Jönköping, så i Huskvarna och till sist i Hakarp, där även hela körvägen från ålderdomshemmet fram till kyrkan på båda sidor var kantad med små granar. Det var sockenborna, som på detta sätt ville hedra henne.

Att morföräldrahemmet blev så älskat av oss barn och i minnet förbundet med fest, ljus och sol beror nog till stor del på, att det mest var på helgerna och under sommarlovet, som vi kunde komma dit. Särskilt ha jularna stannat i minnet, med den stora granen i matsalen och den lilla på barnens julbord med julhögarna i vardagsrummet, med ljus i alla fönster på juldagsmorgonen, då vi barn fingo stanna hemma från ottan för att "hjälpa mormor att passa ljusen" och med lagom snö för kalkåkning i lagårdsbacken.

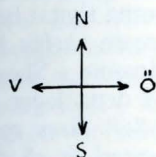
Trots alla fester och allt kommande och gående, som blir i en prästgård, fanns där på djupet en ro och en frid, som gjorde bestående intryck även på oss barn. "Världens larm nådde icke dit", skriver Elsa Heldt. Efter dagens arbete samlades familjen i vardagsrummet, jungfruarna kom in från köket och alla förenades i en stilla aftonbön.

*Det snöar utanför
Vi samlats kring ett bord,
Och medan dagen dör
Vi lyss till gamla ord.*

*Ett vanligt vardagsrum.
En röst så varm och blid.
Ett evangelium
Om evig frid.*

Torp och backstugor i Hakarps socken

Av Ivar Meurling

TORP och BACKSTUGOR under BAGGARP

Nystorp.

Väster om gården och nära gränsen till Slögestorp låg ett torp som kallades Nystorp. Det fanns där redan i mitten av 1700-talet ty i Hakarps äldsta husförhörlängd av år 1764 finnes det upptaget. Den som då bebodde torpet hette Zackris Johansson. Han bodde där till sin död 1770 varefter hans änka Annika Mattsdotter och dottern Maria bodde kvar till 1787 då torparen på Nordskogen under Göransberg Jonas Månsson flyttade dit. Näste torpare hette Anders Mårtensson vilken brukade det från 1804. Troligen levde han icke så många år därefter ty redan 1809 står hans hustru Maria Nilsdotter och barnen såsom brukare. Detta gick tydligen icke så bra varför brukningen av torpets jord så småningom övertogs av gårdens ägare men i stugan fick den gamla torparhustrun bo kvar med sina bägge döttrar Maria och

Stina. År 1848 flyttade sonen Anders Andersson med sin familj in i stugan. Han var arbetskarl och hjälpte bönderna i trakten med varje-handa arbete medan yngste sonen Johannes, vilken senare tog sig namnet Nyström, satt hemma och var skomakare. Sedan Anders Anderssons hustru Stina Jonasdotter dött 1865 och sönerna flyttat hemifrån blev det allt svårare för honom att klara sig ensam varför han till julen 1867 fick flytta till torparen Magnus Månsson i Skogen under Råmmarp. Stugan var tydligen ganska dålig vid detta laget för i kommunalnämndens protokoll för den 20 mars 1868 läser man: "Som Fattig hjonet Anders Andersson i Nystorp bostad är så förfallen att han icke kunnat bo därstädes, utan den 21 December 1867 flyttat till Magnus Månsson i Skogen under Råmmarp, och önskar få å nämnde ställe ha bostad och wedbrand till den 1 nästa Maj, fordrade Magnus Månsson ersättning härför med 1½ Riksdaler i månaden eller för hela tiden 6 Riksdaler hvilket beviljades och utbetalades, och beslöt Nämnden att ägaren till Stugan Nystorp Fjärdingsmannen Swen i Baggarp skulle tillhållas att reparera stugan så att Anders Andersson kan den 1 Maj dit flytta, samt att till Fattigvården utbetala de omnämnda 6 Riksdalerna." Troligen revs stugan istället för att repareras för den omnämnes icke längre i några handlingar.

— 1787

Torparen Zackris Johansson f.

1711 20/9 d. 1770 9/10

h. Annika Mattsdotter f. 1724

29/6

d. Cathrina f. 1749 20/10

d. Elisabet f. 1751 22/11

s. Johan f. 1754 25/6

d. Christina f. 1757 18/4

s. Samuel f. 1760 10/3

s. Zackris f. 1763 8/4

d. Maria f. 1767 6/3

d. Lisa f. 1774 7/5

d. Annica f. 1777

1804—1848

Torparen Anders Mårtensson f.

1735

h. Maria Nilsdotter f. 1755 29/11

d. Maria f. 1786 24/6

s. Nils f. 1788

s. Anders f. 1790 11/11

d. Stina f. 1793 17/9

1848—1867

Arbetskarlen Anders Andersson

f. 1790 11/11 d. 1870 10/2

h. Stina Jonasdotter f. 1792 18/9

d. 1865 28/3

s. Gustaf f. 1829 11/3

s. Johannes f. 1832 16/6

1787—1803

Torparen Jonas Månsson f. 1729

1/12

h. Lisa Jonasdotter f. 1737 18/1

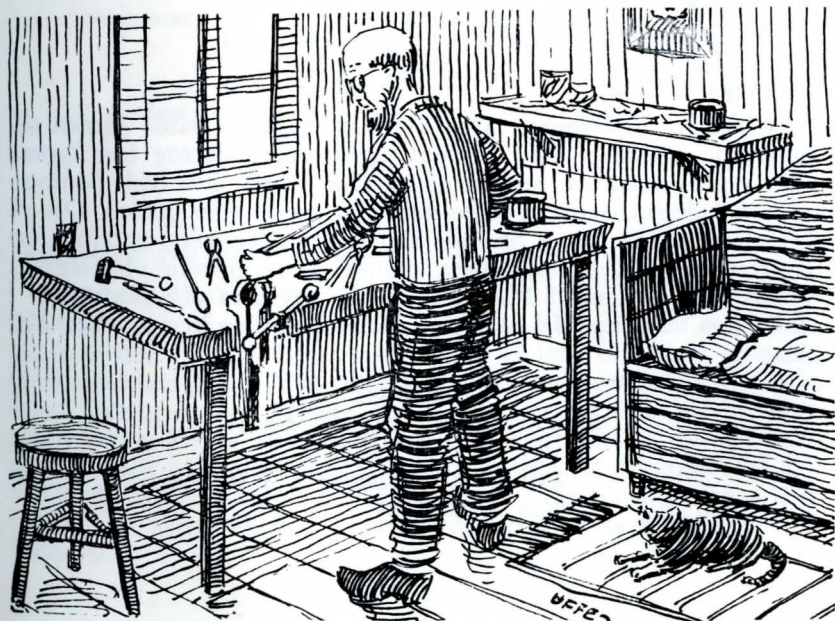
d. Cathrina f. 1765 9/11

d. Maria f. 1771 1/12

Nybygget.

Nybygget kallades en backstuga som låg söder om gården och in-till den gamla byvägen, nära gränsen till Slögestorp. Stugan byggdes 1844 av Anders Andersson, en son till torparen Anders Mårtensson i Nystorp. Han överlät den redan efter ett par år till förre mjölnaren

vid Strömma kvarn under Göransberg, Jonas Larsson, vilken bebodde den till sin död 1863. Samma år gifte sig hans dotter Maja med faktorismeden Johan Ekblad, son till bonden Anders Månsson på granngården Stutstorp och dessa övertog nu Nybygget. Ekblad var låsmakare, d. v. s. han tillverkade gevärlås, men då det icke fanns smedja till Nybygget utfördes smidesarbetet till gevärlåsen av smederna i Huskvarna varefter han stod hemma och filade delarna färdiga samt inpassade dem i låset. Stugan, som låg med södra gaveln mot byvägen, innehöll ett rum med öppen spis i hörnet vari eldades för värmen. Matlagningen skedde i en s. k. gruva, ett i samma mur upptaget fyrkantigt hål där de med fötter försedda kokkärlen stod över den öppna elden och där rökröret ett stycke upp i murstocken förenade sig med rökröret från den öppna spisen. Detta rum, som kallades stugan, användes både som kök, sovrum och verkstad. Vid södra gavelfönstret stod nämligen smedens arbetsbänk med sitt skruvstycke och sparrstöd och där mästern själv hade god utsikt över vad som passerade på vägen utanför. I husets nordvästra hörn fanns en liten kammare med enda ingång från stugan och vars största utrymme upptogs av en långsäng, högt staplad med sängkläder och som endast togs i bruk då långväga gäster hälsade på och stannade över natt. Här förvarades även familjens helgdagskläder upphängda på spikar i väggen eller liggande på sängen. Parallellt med kammaren var förstugan, helt liten, men

Faktorismeden Johan Ekblad i sin stuga, sedd med tecknarens öga

belamrad på golvet med träskor och stövlar och på väggarna ytterkläder för vardagsbruk. Mot norra gaveln, som saknade fönster, var ett skjul av bräder med snedtak vilket på vintern användes som vedbod och på sommaren svinstia.

Faktorimednen Ekblad dog redan sex år efter sitt giftermål eller 1869 varefter änkan och båda döttrarna bodde kvar. Modern levde ända till 1907 då dottern Mathilda blev ensam kvarboende. Han var mycket till hjälp i prästgården hos kyrkoherdefamiljen Sandström och då stugan Nybygget nu började bliva ganska dålig lät kyrkoherden bygga en liten stuga intill Hakarps ålderdomshem åt henne. Hit flyttade Mathilda 1915 varefter Nybygget revs.

1844—1846

Anders Andersson f. 1790 11/11
h. Stina Johansdotter f. 1792
18/9
s. Gustaf f. 1829 11/3
s. Johannes f. 1832 16/6

1863—1915

Johan Ekblad f. 1816 27/8 d. 1869
11/6
h. Maja Catharina Jonasdotter f.
1833 27/9
d. Mathilda f. 1865 31/1
d. Josephina f. 1867 27/1

1846—1863

Jonas Larsson f. 1793 20/11 d.
1863 6/7
h. Lisa Nilsson f. 1790 22/9
d. 1860 4/6
d. Maja Catharina f. 1833 27/9

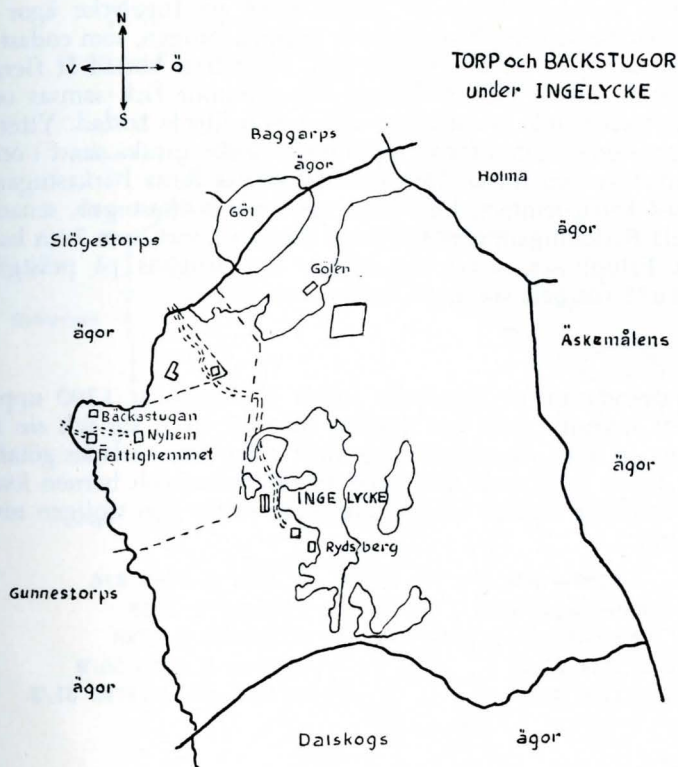
Katrineholm.

Då ägaren till Baggarp, Sven Svensson, år 1871 sålde gården till nuvarande ägarens fader, August Gustafsson, undantog han ägorna söder om byvägen och ner till gölen. Här byggde han både boningshus och ladugård intill byvägen med läge sydöst från gården. Det på detta sätt bildade torpet brukade han till sin död 1884 varefter jorden åter lades till gården. Husen inköptes av en arbetare vid fabriken i Huskvarna vid namn Malmgren vilken rev dem och återbyggde i Huskvarna. Boningshuset står där ännu och har adressnummer Nygatan 5.

1871—1884

Sven Svensson f. 1793 28/2 d. 1884
21/4
h. Katrina Henriksdotter f. 1791
20/8 d. 1884 7/9

INGELYCKE

Bäckstugan och Fattighemmet.

Gården Ingelycke ägdes på 1700-talet av ägaren till Hakarp och Göransberg m. fl. gårdar, landshövding Arvid Hägerflycht och ärvdes vid hans död 1751 av hans yngsta dotter Helena Christina, gift med hovmarskalken Johan Teet. Det ålåg varje jordägare att i viss mån draga försorg om sina tjänare, dit även torpare räknades, då de blevo gamla och ej längre hade krafter att genom arbete försörja sig. Jordägaren skulle hålla dem med hus och vedbrand och socknen med mat och kläder i den mån det var nödvändigt. En del försörjde sig genom tiggeri och andra kunde arbeta delvis varför dessa tilldelades halv fattigstat.

En sådan stuga, som skulle användas till bostad åt gamla och fattiga från de gårdar i socknen som tillhörde hovmarskalkinnan Helena Christina Teet uppfördes av henne 1783 på Ingelycke ägor intill bäcken där fastigheten Nyhem nu är belägen. Stugan, som endast innehöll ett rum med en stor öppen spis, var tidtals bostad åt flera personer, både änkor med små barn och gummor fick samsas om utrymmet men rymde ändock icke alla som behövde bostad. Ytterligare en stuga, större än den första, uppfördes därför ganska snart i omedelbar närhet av den första. Den kallades ibland Stora Bäckastugan men vanligast Fattighemmet. Den först uppförda Bäckastugan, senare kallad Lilla Bäckastugan, revs 1873 och Fattighemmet, som ävan kallades Gamla Fattighuset, sedan det byggts ett fattighus på prästgårdens mark 1875 för hela socknens fattiga, revs 1884.

Gölen.

Då arrendatorn av Ingelycke Johan Johansson år 1790 upphörde med sitt arrende erhöll han ägarens tillstånd att åt sig och sin familj få bygga en stuga på en avröjning intill gölen som kallades gölafällan. Sedan Johan Johansson dött 1803 bodde änkan och barnen kvar till 1838. Därefter nämnes icke stugan mera varför den troligen revs vid denna tid.

1790—1838

Johan Johansson f. 1746

h. Elin Andersdotter f. 1750 1/1

s. Måns f. 1774 27/2

d. Stina f. 1776 30/4

d. Elin f. 1782 6/4

s. Peter f. 1785

s. Anders f. 1788

s. Sven f. 1790 30/9

d. Cathrina f. 1793 31/3

Rydsberg.

På höjden omedelbart sydöst om gården Ingelycke byggde förre soldaten Ryd från Lekeryd socken år 1872 en liten stuga som bostad åt sig och hustrun. Den blev icke gammal ty då den siste av makarna dött 1896 revs den.

1872—1896

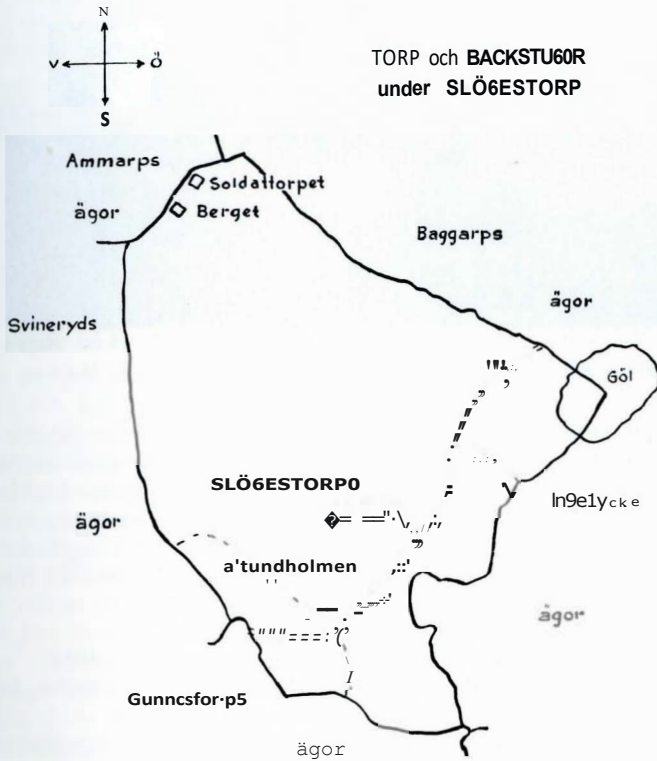
Soldat Johannes Johannesson Ryd

f. 1819 11/11 d. 1889 28/5

h. Anna Stina Brandt f. 1822

27/8 d. 1896 10/1

SLÖGESTORP

Lundholmen.

Då ägaren till Slögestorp Anders Nilsson år 1855 överlämnade brukningen av gården till sin svärson Sven Gustafsson förbehöll han sig ett stycke jord i gårdens västra del mot Svineryds ägor till som det lla?es, undantag och med skyldighet för arrendatorn att utan ersattmg bruka jorden åt honom. Anders Nilsson byggde här en bostad som han kallade Lundholmen. När han efter några år, 1861 sålde gå den till svärsonen undantogs Lundholmen från köpet. Sedan Anders Nilsson dött 1867 flyttade Sven Gustafsson med sin familj själv dit och bodde där tillsammans med svärmodern. Då även hon dött 1885 och arvskitte skulle upprättas visade det sig att rätta ägare till Lundholmen var Anders Nilsson och hans hustru trots att laglig avsöndr ?g från stamfastigheten ej skett. Sådan avsöndring fick nu utföras för att arvskitte skulle kunna ske, men det dröjde ända till 1895 innan

Lundbolmen

Eoto I. Meurling 1960

denna avsöndring fastställdes. Lundholmen hade nu genom denna transaktion blivit egen fastighet med en areal om 4,68 hektar. Vid arvskiftet tilldelades Sven Gustafsson och hans hustru Lundholmen och vid hans död 1899 ärvdes fastigheten av hans yngsta dotter Johanna Henrika som var änka efter arrendatorn på Höggärdet Johan Emil Carlsson. Hon flyttade dit och bodde där till 1904 då hon sålde till muraren Albin Larsson från Jönköping.

1855—1867

- Anders Nilsson f. 1786 6/10 d.
1867 26/11
h. Maria Henriksdotter f. 1795
6/8 d. 1885 7/5
d. Lena Stina f. 1829 16/3
s. Carl Fredrik f. 1835 20/5

1868—1899

- Sven Gustafsson f. 1825 20/4 d.
1899 9/4
h. Lena Stina Andersdotter f.
1829 16/3 d. 1884 1/9
d. Mathilda f. 1860 26/3
d. Johanna Henrika f. 1864 9/2

1899—1904

- Johanna Henrika Svensdotter
Carlsson f. 1864 9/2
s. Sven Henrik f. 1894 18/11

1904—1918

- Muraren Albin Vilhelm Larsson
f. 1879 28/9
h. Emma Maria Johansdotter f.
1876 27/2
d. Märta Ingeborg Lennea f. 1901
20/4
s. Hjalmar Albin Emanuel f. 1902
3/8
d. Sigröd Maria Elisabet f. 1904
15/11
s. Gunnar Karl Vilhelm f. 1907
3/1
s. John Einar Herbert f. 1908 5/7
s. Nils Edvin Vallentin f. 1911
19/6
d. Allice Gunhild Irene f. 1913 5/3
s. Josef Gösta Mauritz f. 1915
17/9
d. Elsa Kerstin Viola f. 1917 2/11

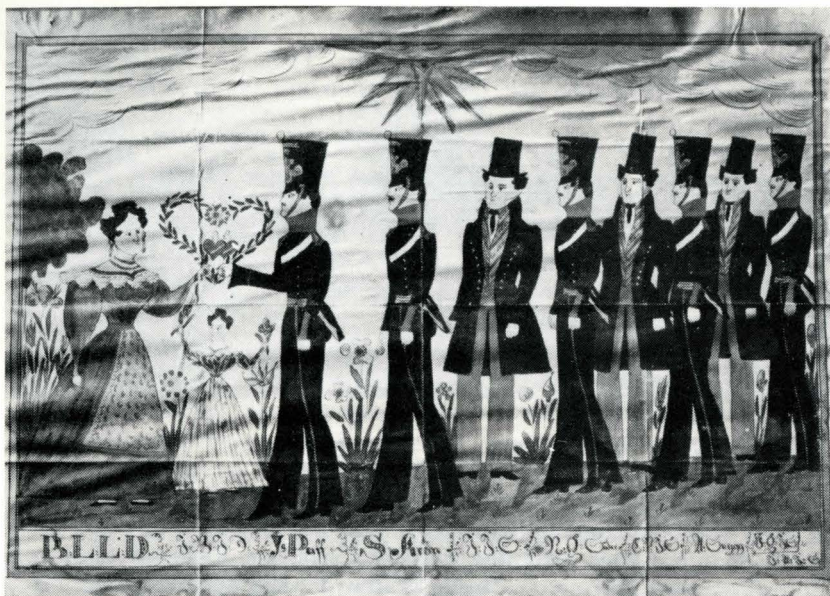
Soldattorpet.

Då den allmänna roteringen infördes på 1680-talet skulle gårdarna Slögestorp, Gunnestorp och Läckarp gemensamt underhålla en soldat. Underhållet bestod uti att ett stycke jord uppläts för anläggning av soldattorp, varvid boningshus och ladugård byggdes och underhölls av rotebönderna. Åkerjorden brukades av soldaten då han var hemma vid torpet men var han utkommenderad i fält ombestyrdes även detta av rotebönderna. Den gård på vars ägor soldattorpet anlades benämndes stamrote och där förvarades även rotekistan med soldatens uniform och mundering. Slögestorp var sådan stamrote med nr 59 vid Kungl. Jönköpings regementes livkompani.

Så långt norr ut man kunde komma på ägor och omedelbart intill gränsen mot Ammarp byggdes soldattorpstugan av vilken ännu syns tydliga spår både efter stenfoton och den raserade spismuren.

Den tidigast kände soldaten hette Lars Persson som dog 1726. Hans efterträdare Lars Olofsson tillträdde tjänsten 1727 men blev redan sommaren därpå avskedad då han icke visade sig lämplig till soldat. I hans ställe utnämndes Christer Johansson Slöberg som var född 1710. Han var med i konung Fredrik I här mot Ryssland 1741 och dog på skeppet Johannes i finska skären den 12 oktober 1742. Efter honom kom i januari 1743 Nils Slöberg vilken stannade kvar i tjänst till 1770 då han flyttade till Huskvarna. Näste soldat hette Peter Lustig vilken tjänade för torpet från 1770 till 1783 då soldaten Måns Hässelgren övertog tjänsten och torpet. Han innehade torpet till 1803 då han efterträddes av soldaten Johan Ferm vilken dock icke finnes antecknad för torpet mer än tre år till 1806 och hans efterträdare, soldaten Sven Stör, endast två år till 1808. Vid denna tid pågick konung Gustaf IV Adolfs fejd mot Napoleon varför soldaternas korta tjänstetid helt enkelt kan förklaras med att de aldrig kom hem sedan de utkommenderats. Efter 1808 blir det en lucka i soldatföljden, någon lämplig soldat kunde troligen icke anskaffas varför tjänsten blev vakant till 1818. Under tiden bodde en torpare Peter Svensson med sin familj på soldattorpet. Ny soldat vid namn Nils Andersson Blom, vilken även skrives för statorpare, anställdes 1818 och bebodde torpet till 1837. Näste soldat, vilken även blev den siste, var Anders Snygg. Han tillhörde en stor soldatsläkt. Hans fader var soldaten Johannes Paff i Bälaryd som hade 7 söner och 1 dotter. Av sönerna blev icke mindre än 5 soldater varav 2 i Hakarp socken nämligen Sven Kron i Dalskog och Anders Snygg i Slögestorp. Då konung Karl XIV Johan besökte Jönköpings regemente fick Paff visa upp sig och sina fem söner varvid konungen gav honom en silversnusdosa.

Anders Snygg bodde kvar i soldattorpet till 1872 då han byggde sig en egen stuga, vilken han kallade Berget, sydväst om soldattorpet och även den nära gränsen mot Ammarp. Sedan Snygg lämnat soldat-

Soldaten Johannes Paff med sina sju söner. Efter en målning utförd av en fånge i Malmöbns fängelse dit Paff en tid var kommanderad som vaktare. Nu på Länsmuséet

torpet inflyttade där en änka Stina Lisa Andersdotter med sina fem barn som bodde där till omkring 1890. Stugan står nu tom några år varefter den såldes till torparen på Lilla Kleven under Hakarp, Oskar Karlstedt vilken rev den 1897 och använde virket då han uppförde sin bostad på Fageräng.

1743—1770

- Soldaten Nils Slöberg f. 1718
 h. I. Elisabet Erlandsdotter f.
 1713 d. 1768 25/10
 d. Brita f. 1755 29/5
 s. Jonas f. 1756 20/11
 h. II. Maria Jönsdotter f. 1724

1770—1783

- Soldaten Peter Lustig f. 1749
 h. Annika Jönsdotter f. 1740
 d. Sara f. 1770
 d. Elin f. 1775 26/12

1783—1803

- Soldaten Mans Hässelgren f. 1756
 h. I. Stina Ingevaldsdotter f. 1754
 s. Lars f. 1784
 d. Cathrina f. 1787
 h. II. Ingrid Jonasdotter f. 1762
 d. Britta f. 1793
 d. Kierstin f. 1794
 d. Maja Lisa f. 1797

1803—1806

- Soldaten Johan Ferm f. 1775
 h. Lisa Månsdotter f. 1779
 s. Peter f. 1797
 d. Cathrina f. 1800
 s. Måns f. 1804

1806—1808

- Soldaten Sven Stör f. 1779 4/7
 h. Stina Augustinidotter

1809—1818

- Torparen Peter Svensson f. 1774
 8/4
 h. Stina Nilsson f. 1778 13/9
 s. Johannes f. 1800 2/3
 d. d. Agneta Maria f. 1802 18/7
 d. Cathrina f. 1804 2/5
 s. Carl f. 1807 21/3

1818—1837

- Soldaten Nils Andersson Blom f.
 1788 16/9
 h. Maja Jonassdotter f. 1788 13/5
 d. Stina f. 1813 10/7
 d. Cathrina f. 1821 6/4
 s. Anders Johan f. 1823 26/11
 d. Johanna f. 1826 14/7
 d. Anna Maja f. 1830 17/3

1837—1872

- Soldaten Anders Snygg f. 1821
 15/8
 h. Stina Cathrina Nicolaidotter f.
 1816 1/1
 s. Carl Johan f. 1841 16/12
 s. Johannes f. 1843 14/10
 d. Christina Mathilda f. 1845
 30/10
 d. Carolina f. 1848 18/12
 d. Augusta f. 1851 5/7
 d. Emma Charlotta f. 1854 8/4 d.
 1857 12/10
 s. August f. 1856 23/8

1874—1890

- Änkan Stina Lisa Andersdotter f.
 1828 20/3
 d. Johanna Maria f. 1857 1/11
 d. Mathilda Christina Gustafsdot-
 ter f. 1859 21/11
 d. Anna Sara f. 1859 21/11
 s. Johan Gustafsson f. 1862 29/12
 s. Anders Gustaf f. 1868 1/11

Undantagsstugan Berget, sedan den flyttats till Ammarp och kallats Sörängen, med soldaten August Pohl, hustrun Christina och sonen Anders. Foto A. Norlander 1905

Berget.

Undantagsstuga som soldaten Anders Snygg byggde åt sig och hustrun då han lämnade soldattjänsten. Den låg en bit sydväst om soldattorpet. Anders Snygg flyttade in där 1872 och bodde där till sin död 1885. Stugan övertogs sedan av dottern Carolina och hennes man Johan Magnus Karlsson, vilken tidigare ägt en gård i Stutstorp. De bodde där till år 1900 då de flyttade till Huskvarna och sålde stugan till soldaten på Svineryds soldattorp August Pohl, yngste son till Anders Snygg. Han skulle använda den som bostad då han slutade sin soldattjänst men då stugan låg obekvämt och ensamt mitt inne i skogen flyttade han den 1903 till Ammarp där den uppsattes intill utfartsvägen. Där finns den ännu kvar men kallas nu Sörängen.

1872—1888

Soldaten Anders Snygg f. 1821

15/8 d. 1885 18/12

h. Stina Katrina Nikolaidotter f.

1816 1/1 d. 1894 30/5

1888—1900

Johan Magnus Karlsson f. 1852

22/1

h. Carolina Snygg f. 1848 18/12

d. Ida Charlotta f. 1876 17/3

s. Clas August f. 1877 16/9

d. Anna Maria f. 1879 4/7

s. Carl Gustaf f. 1881 15/6

s. Johan Fredrik f. 1885 16/2

s. Sven Erik f. 1888 26/6

d. Elin Karolina f. 1892 4/6 d.

1895 20/5

GUNNESTORP

Spelebo.

Då ägaren till Hakarps Säteri med flera gårdar, Nils Arvidsson Hägerflycht ombestyrde att ny kyrka byggdes i Hakarp 1694 skänkte han även dit ett orgelverk om 5 stämmor. I den gamla kyrkan hade troligen icke funnits något orgelverk. Till att traktera detta nya instrument anställdes även ny klockare. Den gamle klockaren var i 70-årsåldern och var troligen icke kunnig i orgelspelning då klockarens uppgift tidigare hade varit att med sin sång leda psalmsången i kyrkan.

Till boställe åt den nye klockaren skänkte Hägerflycht 1697 ett jordområde på Gunnestorp, beläget intill gränsen mot Svineryd och det där nyligen uppförda soldattorpet. Troligen byggdes omedelbart både bostad och ladugård på klockarebostället, som kallades Spelebo. Om den nyanställde klockaren, Jon Olsson, bodde på Spelebo är icke bekant och troligt är att icke någon klockare bott där. Från mitten av 1700-talet vet man bestämt att ingen klockare därefter bott där. Hakarps äldsta husförhörslängder daterar sig till 1764 och icke i någon husförhörslängd finnes klockare upptagen som boende i Spelebo. De har i regel haft sin bostad i sockenstugan framme vid kyrkan om de icke haft egen gård att bebo. Klockaren erhöll därför avkastningen från bostället i form av lantbruksprodukter som brukaren lämnade såsom arrende. Arrendatorer eller hälftenbrukare bebodde Spelebo fram till 1860 då stugan revs. Jorden brukades därefter av prästgårdens folk och ibland av ägaren till Gunnestorp varvid grödan inbärgades i den kvarstående ladugården och senare i en därför byggd lada. Sedan klockaren börjat erhålla kontantlön hade bostället icke samma betydelse varför församlingen år 1915 begärde tillstånd att få försälja detsamma. Så skedde och jorden lades åter till stamhemmanet Gunnestorp. Av försäljningssumman 2.000:— kronor bildades en fond, kallad Hägerflychtska donationsfonden och vars avkastning skall ingå i klockarens avlöning förutom en femtedel vilket lägges till kapitalet. Fonden har nu en behållning av 3.587:— kronor.

De som bebott och brukat Spelebo efter 1764 äro följande:

—1773

- Anders Jönsson f. 1709 12/6
- h. Kirstin Svendsdotter f. 1723
- 19/2 d. 1765 9/5
- d. Kirstin f. 1752 29/3
- d. Ingrid f. 1753 14/10
- d. Maria f. 1755 1/5
- s. Sven f. 1757 3/4
- d. Elisabet f. 1760 17/3

1773—1803

- Sven Jönsson f. 1741
- h. Märta Jonsdotter f. 1737

1803—1809

- Måns Hässelgren f. 1756
- h. Ingrid Jonasdotter f. 1762
- d. Britta f. 1793
- d. Kierstin f. 1794
- d. Maja Lisa f. 1797

1809—1812

Johannes Nilsson f. 1785 1/11
 änkan Stina Ivarsdotter f. 1772
 18/11

1812—1817

Olof Svensson f. 1788 5/10
 h. Maja Greta Andersdotter f.
 1793 28/3

1817—1847

Sven Hultgren f. 1779 7/10 d. 1839
 h. Britta Svendsdotter f. 1781
 21/10 d. 1847 2/3
 s. Lars f. 1806 11/5
 d. Cathrina f. 1812 27/6
 s. Eric f. 1816 6/4
 s. Johan f. 1820 11/10

1847—1860

Isak Pettersson f. 1821 11/1
 h. Stina Andersdotter f. 1814 2/4
 s. Anders Johan f. 1851 9/4
 d. Mathilda f. 1854 29/1

SVINERYD

Johanslund.

Denna stuga byggdes omkring år 1868 såsom undantagsstuga av änkan efter ägaren till Svineryd, Johan Larsson, Den infördes i kyrkböckerna med namnet Johanslund men i dagligt tal kallades den Stället. Änkan gifte om sig 1871 med Johan Gustaf Jonsson, en händig snickare och mycket uppskattad hjulmakare. De bodde där bägge till sin död, hon 1900 och han 1925. Stugan, som ännu finns kvar, användes nu som sommarställe.

1868—1871

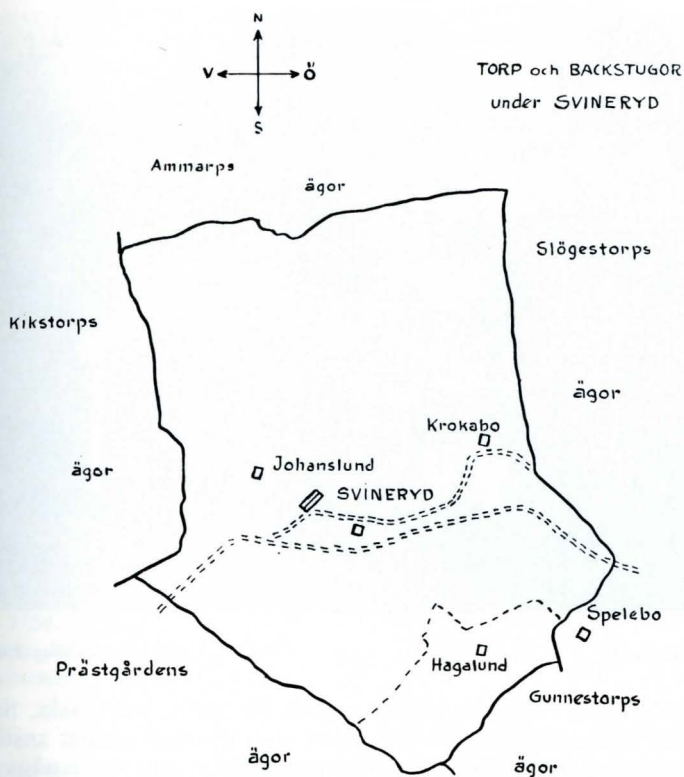
Änkan Gustafa Petersdotter f.
 1835 19/9
 s. Johan Alfred f. 1859 20/12
 s. Carl August f. 1861 17/6
 d. Johanna Maria f. 1863 21/1
 s. Knut Edvard f. 1864 5/8

1871—1925

Johan Gustaf Jonsson f. 1838
 6/12 d. 1925 25/10
 h. Gustafa Petersdotter f. 1835
 19/9
 d. Amanda Gustafa f. 1872 23/3
 s. Frans Emil f. 1876 24/4
 s. Thure Enok f. 1878 3/1

Krokabo.

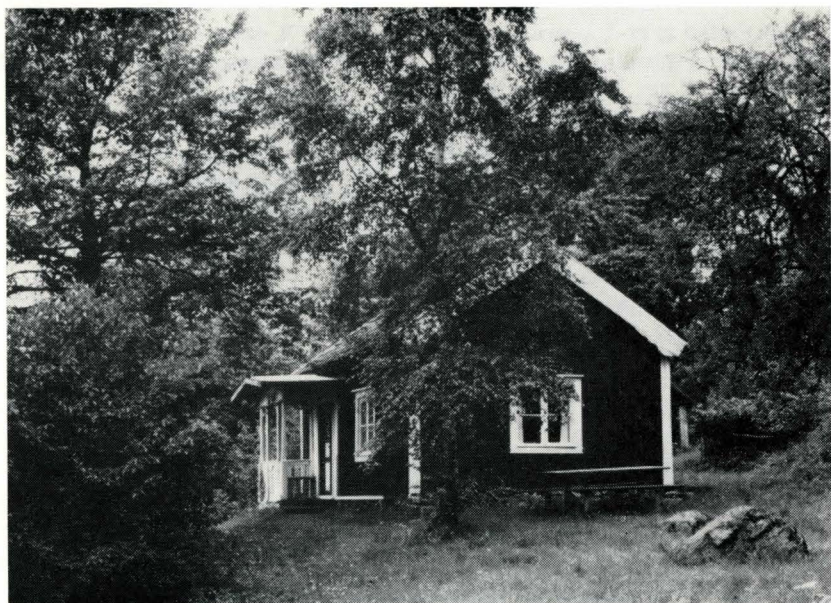
En liten backstuga som låg intill gamla vägen mellan Svineryd och Slögestorp, i vägkröken ca 300 meter nordöst om Svineryd. Den byggdes omkring 1780 som bostad åt inhysesfolk, det vill säga sådana gamla och sjuka som ej kunde försörja sig genom eget arbete. Den förste som bodde där var Anders Jonsson och hans hustru Annicka Johansdotter, han född 1716 och hon 1728. Efter dem träffar man

på en lång rad gamla och änkor, icke en åt gången utan flera inhysta samtidigt i stugans enda rum. De sista boende där var två gamla gubbar Isak Petersson och Johan Jaensson vilka år 1858 fanns skrivna där. Stugan har tydligen rivits omkring 1860.

Soldattorpet.

Roten nr 58 Svineryd tillhörde Kungl. Jönköpings regementes livkompani och höll soldat tillsammans med frälsegårdarna Kikstorp, Knutstorp och Bockamålen. Soldattorpet utgjordes av nuvarande fastigheten Hagalund belägen sydöst om gården och mot Gunnestorps ägor. Det anlades troligen vid roteringens införande på 1680-talet. Av de tidigaste soldaterna nämnes Johan Persson som var född 1693 och kom i tjänst 1720 samt avgick 1733. Han efterträddes av Lars Persson Modig, född 1713 vilken innehade soldattjänsten till sin död 1757. Efter honom kom Gustaf Modig. Att han hade samma namn

Jobanslund

Foto I. Meurling 1960

som företrädaren var icke någon garanti för att de voro släkt. Soldatnamn var icke släktnamn på den tiden utan då en ny soldat anställdes tilldelades han ett soldatnamn av kompanichefen och det ansågs praktiskt att soldaten, den ena efter den andra vid samma soldattorp, hade samma namn. Sålunda fanns på Svineryd soldattorp icke mindre än fyra soldater Modig efter varandra. Den siste soldat som tjänade för torpet var August Pohl, en son till soldaten Anders Snygg i Slögestorp, vilken bodde på torpet till 1903 varefter husen revs. År 1910 såldes jorden som hört till det gamla soldattorpet till snickaren Henning Jonsson vilken där uppförde nya hus samt lät avstycka området från stamfastigheten. Den sålunda nybildade fastigheten kallades Hagalund och har en areal om 8,34 hektar.

1758—1765

Soldaten Gustaf Modig f. 1733

h. Elisabet Johansdotter f. 1728

d. Christina f. 1765 28/10

1765—1793

Soldaten Jonas Modig f. 1741

11/8

h. I. Catrina Larsdotter f. 1743

d. Christina f. 1768

d. Ingeborg f. 1770

d. Maria f. 1772

h. II. Lisa Carlsdotter f. 1755

1793—1801

Soldaten Anders Modig f. 1758
 h. Lisa Svensdotter f. 1760
 s. Sven f. 1787
 s. Anders f. 1789
 s. Jonas f. 1791
 d. Maja Stina f. 1793
 d. Lena f. 1795
 s. Gustaf f. 1797
 d. Britta f. 1800

1801—1813

Soldaten Carl Bår f. 1779 24/11
 h. Lisa Andersdotter f. 1775 23/6
 s. Fredric f. 1802
 d. Stina f. 1804
 d. Maja Stina f. 1809 1/9
 s. Fredric f. 1810 23/12

1813—1819

Soldaten Zackris Andersson Bår
 f. 1786 27/4
 h. Stina Johansdotter f. 1782
 d. Cathrina f. 1815 4/9

1819—1849

Soldaten Johan Tränk f. 1796 8/6
 h. Lena Håkansdotter f. 1790
 12/4
 d. Stina Lisa f. 1823 1/6
 d. Maja Lena f. 1824 9/6
 s. Anders Johan f. 1825 13/11
 d. Anna Cathrina f. 1828 28/5
 s. Sven Petter f. 1830 23/3
 s. Aron f. 1832

1849—1860

Soldaten Johannes Pettersson
 Rickard f. 1823 7/12 d. 1860
 10/9
 h. Gustafa Johannisdotter f. 1829
 17/2
 s. Johan f. 1853 6/10
 s. Carl Fredrik f. 1858 19/11

1861—1877

Soldaten Carl August Rickard f.
 1840 29/3
 h. Gustafa Johannisdotter f. 1829
 17/2
 s. August f. 1862 25/9
 d. Ida Christina f. 1864 2/1
 d. Johanna Elisabeth f. 1866 16/1
 s. Gustaf f. 1867 14/10
 s. Klas Henning f. 1872 12/2

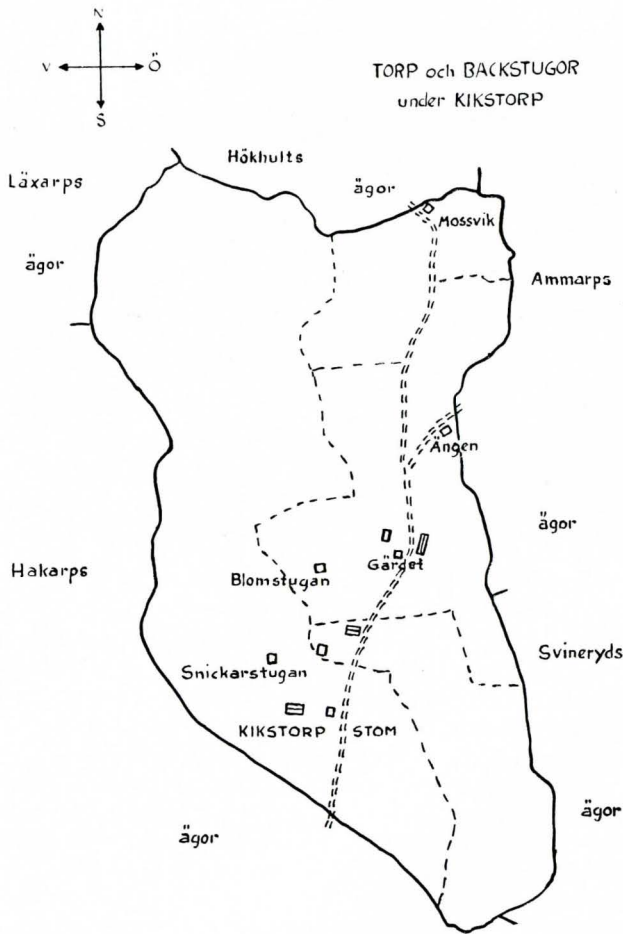
1877—1879

Soldaten Anders Edvard Grip f.
 1857 20/11

1879—1903

Soldaten August Pohl f. 1856
 23/8
 h. Johanna Christina Andersdot-
 ter f. 1848 14/10
 s. Sven August f. 1881 19/8
 s. Carl Erik f. 1885 1/1
 s. Anders Johan f. 1886 6/12

KIKSTORP

Snickarestugan.

Denna stuga, som byggdes 1841 av snickaren Petter Larsson, låg på Kikstorp Stoms ägor ca 180 meter nordväst om mangårdsbyggnaden. Efter Petter Larssons död 1879 beboddes den av änkan tills hon dog 1888. Därefter inflyttade skräddaren Anders Johan Blomqvist som tidigare bott i Blomstugan och även han bodde där till sin död 1899. Året därpå inflyttade kyrkväktaren Karl Johan Karlsson och

hans hustru vilka tidigare bott på Klinten under Dalskog. De bodde där bägge till sin död, han 1915 och hon 1927. Stugan har sedan varit kortvarig bostad åt flera familjer, senast som sommarbostad tills den 1954 revs.

1841—1888

- Snickaren Petter Larsson f. 1812
29/4 d. 1879 7/2
h. Lena Svendsdotter f. 1809 12/11
d. 1888 9/8
s. Johan f. 1834 12/3

1900—1927

- Kyrkväktaren Karl Johan Karlsson f. 1833 5/10 d. 1915 6/11
h. Kristina Matilda Snygg f. 1845
30/10 d. 1927 31/10
d. Augusta Elisabet f. 1871 1/12
d. 1907 8/6

1889—1899

- Skräddaren Anders Johan Blomqvist f. 1823 26/11 d. 1899 4/7

Blomstugan.

En liten stuga som låg ca 160 meter sydväst om mangårdsbyggnaden till den norra gården i Kikstorp. Den byggdes 1837 av soldaten på Slögestorp soldattorp Nils Blom då han erhöll avsked från soldattjänsten. Blom, som var skräddare, övertog kyrkväktarsysslan sedan han flyttat till Kikstorp. En son till Blom, Anders Johan Blomqvist, var även skräddare och bodde kvar i stugan ogift till 1889 då han flyttade till Snickarestugan. Blomstugan torde snart därefter rivits.

Gärdet.

I södra kanten av nuvarande trädgården till den norra gården i Kikstorp låg i mitten av 1800-talet en liten backstuga. På den tiden var här icke trädgård utan gärdet gick ända fram till skogskanten. På en liten ouppodlad del låg backstugan intill ett stort stenrös. Stugan kallades Gärdet och beboddes av tre gamla gummor. Den revs när den sista av dem dött 1870.

Ängen.

En stuga belägen omedelbart söder om vägen vid gränsen mot Ammarp torde vara byggd omkring 1770 av sockenskomakaren Daniel Svensson. Den övertogs 1793 av sockenskräddaren Johan Danielsson vilken bodde där till 1802 då sockenskomakaren Jacob Larsson inflyttade. År 1819 blev där bostad åt förre soldaten på Svineryds soldattorp Zackris Bår och efter honom inflyttade 1836 Lars Isaksson. Han dog 1840 varefter hans änka Stina Håkansdotter bodde kvar till 1860. Stugan var nu så dålig att den icke längre var beboelig varför Stina flyttade till sin dotter i den då nybyggda stugan Mossvik.

1770—1793

Sockenskomakaren Daniel Svensson f. 1739

1793—1802

Sockenskräddaren Johan Daniels-son f. 1756

h. Judit Jönsdotter f. 1761

d. Stina f. 1787

d. Maria f. 1792

d. Britta Stina f. 1796

d. Johanna f. 1799

1802—1819

Sockenskomakaren Jacob Larsson
f. 1780

1819—1836

Zackris Bår f. 1786 27/4

h. Stina Jonasdatter f. 1782

d. Cathrina f. 1815 4/9

s. Johannes f. 1819 20/2

s. Anders f. 1823 2/6

1836—1860

Lars Isacsson f. 1772 17/4

h. Stina Håkansdotter f. 1781 7/2

s. Johannes f. 1817 17/11

*Mossvik. Framför stugan Nils Johan Asp och
hans hustru Stina Jaensdotter*

Foto A. Norlander 1905

Mossvik.

Då soldaten Zackris Bår under åren 1819 till 1836 bodde i backstugan Ängen uppodlade han åt sig en liten åkerlycka intill gränsen mot Hökhult och omedelbart norr om vägen. På denna åkerlycka uppfördes år 1860 en stuga av förre torparen Johan Abramsson. Sedan både han och hans hustru dött inflyttade år 1896 Nils Johan Asp. Han dog där 1906 och två år därefter flyttade hans änka till ålderdomshemmet. Stugan inköptes nu av predikanten Dahl i Huskvarna som rev den och använde virket vid byggnationer å sin fastighet vid grännavägen.

1860—1893

Johan Abramsson f. 1804 28/12
d. 1877 9/12
h. Maja Larsdotter f. 1808 16/3
d. 1893 19/5
d. Maja Lena f. 1841 24/6
d. Mathilda f. 1849 27/7

1896—1908

Nils Johan Asp f. 1822 23/11 d.
1906 30/8
h. Stina Jaensdotter f. 1819 18/6

Ett besök på Stensholms pappersbruk

I Jönköpings Tidning från 1866 finnes en skildring av ett besök vid Stensholms pappersbruk. Författaren är okänd, men då snart hundra år förflutit sedan denna tid och pappersbruket minnes endast av några få bland de äldsta i socknen, tror vi att skildringen ändå kan ha sitt intresse för nutida läsare. Vi återger artikeln utan ändringar som den står att läsa i Jönköpings Tidning:

”Vi passera förbi det natursköna Huskvarna, och körsvännen meddelar oss den glada underrättelsen, att vi hafva ”endast en fjerdingväg kvar till Stensholm. ”Men, o gudar, vilken fjerdingväg! En förfärlig uppförbacke, hvars make man förgäfvades torde få leta efter i hela Götaland, Svealand och Norrland. Och ändå har den namn, heder och värdighet av ”stora landsvägen”. Man underrättar oss att major Backlund i livstiden anlagt densamma-, och man kan svårligen underlåta att göra den anmärkningen, att herr Backlunds namn lever i hans verk. Vägen, som från Kleven leder upp till Stensholm, — nej, därom bör man ej tala. Vare därom nog sagt, att på ömse sidor om densamma sträcka tusende dödar sina gap emot den resande. Sjelfva vägen består för öfrigt af upprutten sågspån!

Men kommer resenären med blotta förskräckelsen och med sina samtliga ledamöter i behåll, från denna väg och upp till Stensholms bruk, väntar honom der en lön, i sanning värd en mångdubbelt större vederböda. På platsen, der det år 1864 nedbrunna gamla pappersbruket var beläget, har nu uppstått ett ståtligt etablissement, som så väl med avseende på naturskönt läge som inredning torde kunna täfla med de flesta svenska anläggningar av denna art, ja måhända lemna flertalet av dem långt bakom sig.

Den artige disponenten förer oss in i en av bruksbyggningarna. Brukslokalen består egentligen av 5 till ett helt sammanbyggda hus, hvarest ett antal af vid pass 90 arbetare och arbeterskor sköta envar sin bestämde syssla. Bruket går både natt och dag, hvarvid alltid kl. 12 halfva arbetspersonalen aflöses av den andra, utvilade hälften. Endast mellan kl. 12 lördagsnatten och till samma klockslag på söndagsnatten stå de präktiga, flitiga maskinerna stilla. Man säger visserligen att det rinner mycket vatten förbi medan mjölnaren sofver, men det betyder här föga, hvarest vattentillgången är så öfvermåttan riklig, att en stor del deraf forsar bort utan att kunna användas.

Vi sakna tyvärr tillräckliga teknologiska kunskaper för att kunna lemna dem af våra läsare, som ej varit i tillfälle att bese ett pappersbruk, någon nöjaktig och fullständig beskrifning öfver papperstillverkningen, men det har ej heller varit vår afsigt med denna lilla uppsats, — vi skola endast söka att i korthet beskrifva den vackra

anläggningen Stensholm, sådan den förefallit oss och otvifvelaktigt skall förefalla hvarje annan "oinvigd" betraktare.

Först går man upp på öfra våningen och inträder der i ett mindre rum, hvarest en hop lumpor och klutar, fragmenter af gamla uttjenta byxor, trasmattor, "stubbar" och slikt otyg, i det brokigaste virrvarr passera förbi våra ögon, innan persedlarna i en maskin sönderskåras i små bitar och lappar och derefter "harpas". Dessa fula trasor, med de mest mångskiftande färger, utgöra den s. k. lumpen eller sjelfva hufvudbeståndsdelen i vårt papper. Sedan lumpen undergått denna behandling, nedföres den uti de i undre våningen befintliga kolossala bykkaren, der den uti roterande cylindrar undergår en tvagningsprocess i varm lut. Derpå hissas den i små kar inpackade lumpen återigen upp i övre våningen, uti det s. k. holländarerummet der rengöres den ytterligare och halfmales i holländaren eller valskistan, ett stort ovalt träkar med jämt pårinnande rent vatten, ditledt genom rör utifrån vattenfallen samt försedt med afledningsrör för det begagnade och förorenade vattnet. I denna holländare sönderskåres lumpen i ännu smärre stycken medelst en med knifvar fullsatt cylinder, som går omkring 180 och 200 hvarf i minuten. I den stora holländaresalen finnas ej mindre än 12 sådana valskistor. Sedan den sålunda halfmalda lumpen undergått blekning medelst chlorkalk eller chlorgas, finmales den till en grötlik massa i en annan holländare, den s. k. finvalskistan. I denna kista tillsätts den limning och den färg den blifvande pappersorten skall ega. Limlösningen och färgblandningarna beredas i stora kar uti ett särskilt utanför holländaresalen beläget rum.

Vi stiga nu en trappa ned och inkomma i ett ljusst och trevligt rum, der några flickor äro sysselsatta med att glätta postpapper, hvilket arbete de med vana händer förrätta på så sätt, att hvarje ark lägge mellan ett par finpolerade zinkplåtar, som dragas några gånger fram och tillbaka mellan glättmaskinens cylindrar. Efter den betan blir det förut så grova papperet fint i ytan och blankt som en sol. Längre fram i rummet står en hydraulisk press, der det i ris uppräknade papperet pressas under ett 4000 centners tryck. En förundransvärd kraft hos en så liten och till utseendet obetydlig apparat! En annan maskin i samma rum ger en klar och tydlig föreställning om guillotinen. Det är nemligen den kolossala pappersknif, som skär papperet jämt i kanterna.

Innan vi gå ned i det stora maskinrummet, der den egentliga papperstillverkningen försiggår, kunna vi ett ögonblick titta upp i ett mörkt och dystert rum, som innesluter det stora vattenhjulet samt de maskiner och mångfaldiga kugghjul m. m. som driva alla de öfriga större och smärre hjulen etc. vid bruket. Vattenfallet forsar här in genom en öppning och sätter det väldiga vattenhjulet i gång. Man står ovillkorligen slagen med häpnad öfver de resultatet naturen och konsten i förening här frambringat.

Men vi döfvas af sorlet häruppe och skynda därför ned i det ljusa, glada rummet, där pappersmaskinen arbetar. Denna särdeles vackra pjes är förfärdigad af B. Donkin & Co i London och har nog kostat sina 100.000 riksdaler endast den. Vid maskinens ena ända är en reservoir för papperstyget, vars massa påminner om tunn väl-ling. Massan utgjutes öfver en messingsduk och föres framåt, medan det i massan befintliga vattnet efterhand afrinner och samlas i en murad tegelstensränna under maskinen på sin väg framåt befrias massan småningom genom pressning mellan filtvalsar alltmera från sin vattenhalt, och då den passerat öfver de med ånga upphettade tork-cylindrarna, framkommer den i form af färdigt och brukbart papper, som upplindas på en haspel, sedan det först passerat öfver de knifvar, som dela det i de bredder, som åstundas. Det är särdeles intressant att se hur väl den eleganta och sinnrikt konstruerade maskinen arbetar, och att steg för steg följa med fabrikationen under dess olika stadier, ända från den kalla "vattenvällingen" och till det på haspeln upp-lindade färdiga papperet.

Alla maskiner vid detta bruk äro uppsatta af verkmästaren på stället, herr Pohl, en man af folket, hvilken af naturen utrustad med ett "ingeniöst" hufvud sjelf förvärvat sig den ovanligt stora fond af teknologiskt vetande, varför han åtnjutit ett rättvist erkännande äfven av studerade fackmän.

Stensholms pappersbruk drives nu i vida betydligare skala än före branden. Det har nämligen sedan maj månad innevarande år, då dess nya verksamhet började, tillverkat 30 à 40 centner papper i dygnet, allt af utmärkt beskaffenhet. Bruket, vars värde uppgår till 250.000 riksdaler eges af ett aktiebolag, bestående af 16 personer.

Vi buga oss nu till afsked för disponenten, som välvilligt fört oss omkring i det stora etablissementet, oaktat han varit nära däran att blifva "ihjälfrågad". Med fasa och förskräckelse tänka vi på den våd-liga hemvägen. Men kanske det ej är så farligt ändå, som det ser ut. Vägen går ju nu utföre, och det bär af i rask trav öfver stock och sten Hej och hopp! Leve herr Backlund!"

Hänt i Hakarp under 1959

Jan.

7. Hakarps Norra Kristliga Ungdomsförening håller årsmöte i Gunnestorp. Kassen har omslutit 3.461: — kronor. Till styrelse väljes Rolf Harrysson, Uno Lövniger, Gunnel Eriksson, Gunvor Lövinger och Allan Havskog.
13. Hakarps Isbaneförening bildas. Föreningens främsta uppgift är att lösa de ekonomiska frågorna för isbanan vid prästgården. Styrelsen består av Elis Ström, Gerhard Larsson, Ove Karlsson, Eide Sandkvist, Nils Brandt, Leif Gustafsson, Josef Larsson och Alf Klasson med Yngve Wall som materialförvaltare.
16. Hakarps norra missionsförsamling håller årsmöte. Kassen har omslutit 8.649: — kronor och församlingen har 46 medlemmar. Styrelsen består av Harry Andersson, Henry Andersson, Lennart Gustavsson, Arvid Lövinger och Harald Carlbrant.
19. Betaniajuniorernas årsmöte hålles i Betania. Kassen har omslutit 2.352: — kronor. Till styrelse väljes Lennart Carlsson, ordf., Janette Torén, sekr. och Per Olof Gustavsson, kassör.
20. Barnvårdsnämnden föreslår kommunalfullmäktige att en barnträdgård inrättas i Hakarp. Kommittén som haft ärendet om hand har tänkt sig verksamheten förlagd till Ungdomsgården med start omkring den 25 augusti.
20. Skolstyrelsen föreslår hos länskolnämnden att nu tjänstgörande slöjdläraren, Åke Johansson, skall utses till slöjdlärare i Hakarp.
27. Kommunalfullmäktige beslutar att barnbispisning skall införas för samtliga skolbarn inom skoldistriktet så snart lokalfrågan kan lösas. Barnvårdsnämndens förslag om barnträdgård avslås utan meningsutbyte.
29. RLF anordnar instruktionskurs i fjäderfäskötsel i IKHP:s sportstuga. Instruktor Lennart Svensson, Växjö, talar om uppfödning och kötsel av höns, gäss och kalkoner inför en intresserad skara jordbrukare med fruar.
30. Betaniaförsamlingen håller årsmöte. Församlingen har 103 medlemmar och kassen har omslutit 36.188: — kronor. Till ordf. omväljes Yngve Johansson, övrig styrelse är Lennart Carlsson, Elam Linder, Åke Gustavsson, Edvin Pettersson, Åke Larsson, Sigfrid Svahn, Carl Sandberg och Elof Larsson.

Febr.

8. Stor skidtävling med 150 deltagare anordnas av IKHP.
14. Ishockeymatch hålles på isbanan vid prästgården mellan Hakarps Ishockeyklubb och IF Nätern. Det senare laget vann spelet med 14—4.
28. Efter flera påstötningar från Hakarps kommun meddelar Vägförvaltningen att vägkorsningen vid Pettersberg kommer att bredas. Särskilt har Göransbergsvägens uppfart mot Stensholms fabrik varit i stort behov av breddning. Arbetet kommer att ske före den 1 juni.

Mars

1. IKHP håller sin första orienteringstävling för säsongen med ett 40-tal deltagare.
3. Skolstyrelsen uttalar sig för införande av enhetsskola i Hakarp i klasserna 1—5. Under förutsättning av länskolnämndens godkännande kommer enhetsskolan att införas redan till hösten. Skolstyrelsen beslutar vid samma tillfälle att låta samtliga lärare vid kommunens skolor undergå skärmbildsundersökning.
3. Stakning och projektering av ny väg mellan Stensholms fabrik och Jutaholm företages av Landkommunernas Arkitektkontor i Jönköping. Hela vägen har en sträckning av 1200 m, med en beräknad bredd av 12 m. Anslutning till Ådalsvägen kommer att ske medelst en bro över ån ungefär vid vägen upp till Jutegården. Meningen är att arbetet skall utföras som reservarbete.
4. Pensionärsträff med ett 40-tal deltagare hålles i Ungdomsgården. Kom. Larsson talar och visar ljusbilder och ett par pensionärer talar om minnen från gångna tider.
5. Länsstyrelsen tillstyrker en lånebegäran från Hakarps kommun om ett 25-årigt amorteringslån på 200.000 kronor för vatten och avlopp på Fagerslättsområdet för en beräknad kostnad av 600.000 kronor. Arbetet omfattar bl. a. högvattenreservoar vid Olstorp.
8. IKHP håller orienteringstävling med 70 deltagare. Segrare i långa banan, 8,2 km, blev Tore Sandstedt IKHP på tiden 1.02.25, i mellanbanan, 5,3 km, Folke Ander, Jönköpings AIF 46,38, i korta banan, 3,8 km, Bengt Jonsson, Vaggeryd, 45,10.
8. Hakarps Skytteförening håller tävling i kretsfältskjutning vid bana i terrängen vid Dalskog och Stensholm. Bästa resultatet nåddes av Henry Johansson med 24 träffar. Hakarps lottakår sköter serveringen.

9. Hakarps bygdekör håller årsmöte. Som dirigenter omväljes Axel Verner och Hans Johansson. Kören har under 1958 framträtt 12 gånger och haft övning i regel en gång i veckan.
9. Till polisen anmäles att en mattskojare haft sin verksamhet inom socknen och utbudit vanliga jutemattor som äkta orientaliska mattor. Mattor som kan köpas i affär för 90:— kronor har skojaren begärt 300:— kronor för. Personer som blivit lurade har polisanmält saken och mannen efterspanas.
14. En bil som stulits i Jönköping hittas sönderkörd på Ådalsvägen vid Ebbes. Tjuvarna hade krockat med vägräcket och lämnat bilen åt sitt öde. Bilen, en Chevrolet, var helt intryckt och kan knappast repareras.
17. Hakarps vägförening håller årsmöte och väljer som styrelse Albin Karlsson, Bengt Bondesson, Sten Gustavsson, Gustav Dahlström och Bengt Alf.
25. Hakarps RLF-avd. håller årsmöte i kommunalsalen. Till ordf. väljes Harald Johansson, Lexarp, övrig styrelse blev Martin Fagerlund, Uno Lövinger, Lennart Gustavsson och Evert Gustavsson. Avdelningen har ett 30-tal medlemmar.
31. Metalls avd. 152 Stensholm håller årsmöte. Till styrelse väljes Lennart Bolmstad, Bengt Starby, Stig Stålknap, Stanley Damberg, och Fridolf Hallqvist. Vid årsmötet berättar ombudsman Henriksson om sina intryck från en resa i Sovjet.

April

- 4-5. Kretsungdomsdagar med östra Tveta-kretsen av S.A.U. hålles, under stor tillslutning, i Betania och Hakarps norra missionshus.
4. IKHP firar 30-års-jubileum i Roddsällskapets lokal i Huskvarna. 125 personer är närvarande. Diplom och medaljer utdelas till flera förtjänsta medlemmar och lyckönskningar framföres från kommunala myndigheter och idrottsföreningar.
10. Skolbarnsutbyte skall ske mellan Huskvarna och Hakarp. Skolbarn från Bråneryd, Hjärtorp, Lunden och Brunstorp skall få gå i Huskvarna skolor medan barn inom Huskvarna som bor nära gränsen i söder mot Hakarp skall inskrivas i Nordskogens skola.
12. Stor orienteringstävling hålles av IKHP med 828 orienterare från hela landet. Tävlingen sker i snöig terräng på banor av längd från 12.500 m till 3.500 m. Segrare i längsta banan blev Göran Åkerlund, Borås på tiden 1.38.25.
12. Representanter för Hakarps kommun uppvaktar civilministern med begäran om att Hakarp skall uppflyttas i dyortorsgrupp 3,

- lika med Huskvarna stad. Civilministern meddelar att ännu intet beslut kan fattas i denna fråga. En utredning om dyrortssystemet pågår och först då denna är färdig kan ev. förändringar ske.
13. Huskvarna—Hakarps högerförening håller årsmöte. Till styrelse väljes Rolf Björkman, Gunnar Hakeman, Eugen Ekroth, Gunnar Bergenstråhle, Lars Styffe och Ulf Nordmalm.
 17. Sammanlagt 52 nya skolbarn inskrivas vid Hakarps skolor, 34 vid Nordskogen, 11 vid Kyrkskolan och 7 vid Egna-hemsskolan.
 18. Hakarps Arbetarekommun firar 40-årsjubileum i Huskvarna Folkets Park. Riksdagsman Erik W. Johansson håller högtidstalet. Många tal hålles och flera äldre medlemmar blomsterhyllas för sina insatser i arbetet.
 19. Betanieförsamlingen håller avskedsmöte för missionär Sigvard Adolfsson, som reser till missionsfältet i Indien.
 20. Gräsbrand rasar vid krönet av Strutsabacken där ett område av 400—500 kvm blev avsvett. Efter en timmes arbete fick brandkåren bukt med elden.
 23. S:t Georgshögtid firas i Hakarps kyrka där komminister Larsson talar. För musiken svarar kantor Håkansson och Gunnar Lönn. Avslutning sker i Ungdomsgården där film visas.
 - 25-26. Stor hemvärnsövning med hemvärmän från Hakarp och Huskvarna. Vid Bråneryd hålles realistiska övningar i sättet att intaga fientliga ställningar. Lottor och sjukvårdspersonal deltagar i övningarna.

Maj

8. Huskvarna—Hakarps pastoratstämma uttalar sig för att nuvarande pastoratsindelning med Huskvarna som moderförsamling bör bibehållas. Mot beslutet reserverar sig komminister Josef Larsson, Hugo Johansson, Ivar Meurling och Martin Carlsson. I en skriftlig reservation lämnar reservanterna sin motivering för att Hakarp bör bilda eget pastorat.
12. Skolresor på flera dagar anser skolstyrelsen ej mer bör förekomma. I stället beslutas att anordna endast endagarsresor. Motiveringen är att nutidens familjer, genom treveckorsemestern, har större möjligheter till längre resor än förut varför flerdagarsresor i skolans regi anses obehövliga.
15. En välbesökt lyrikafton hålles i Ungdomsgården. Komminister Larsson talar om Harry Martinsson och fru Kerstin Törnkvist läser dikter av Martinsson och Karin Boye. Kyrkokören underhåller med sång.

15. Ett antal medlemmar i Betania Ungdomsförening gästar Oslo där de medverkar med tal och sång vid offentliga möten. Ledare för gruppen är pastor Hj. Ramsten och Lennart Carlsson.
20. Hakarps musikskola som startat förra hösten håller sitt första offentliga framträdande vid skolterminens avslutning. Ett 60-tal föräldrar till skolbarn har infunnit sig. Programmet består av musik på blockflöjt, mandolin, fiol och piano. Musikskolan har haft 60 elever.
22. 300 skolbarn håller tävling i trafik-kunnsighet vid Hakarps skolor under ledning av statspolisen. Många av eleverna visar goda resultat och kommer upp till 130—140 poäng av 150 möjliga. Tävlingen sker på en bana över Korsvägen—Stensholm—Pettersberg.
30. I kyrkan konfirmeras 41 ungdomar. Officiant är komminister Larsson. Ett nytt konfirmationsbevis med Hakarps kyrka på framsidan utdelas.

Juni

5. En lägenhetsstöld förövas i Glasberga där en tjuv lagt beslag på 110 kronor ur en plånbok. Tjuven hade brutit sig in i en låst lägenhet medan huset stod tomt.
7. I Hakarps kyrka sker scoutinvigning med tal av distriktschef Ella Lindström. Vid en festlighet efteråt i Ungdomsgården var tävling anordnad mellan flick- och pojkscouter.
7. Domkapitlet i Växjö tillstyrker att Hakarp bildar eget pastorat vid ny pastoratindelning. Ärendet går nu till Kammarkollegiet och därefter till regeringen för beslut.
21. IKHP:s midsommarfest vid övre fallet besökes av 7.000 personer. Vid Hakarps Ungdomsgård firas midsommarafon med en trivsamt familjefest med dans kring midsommarstången och knytkalas. Avslutning sker med aftonbön i kyrkan.

Juli

5. Konfirmation av åtta pojkar och elva flickor hålles i Hakarps kyrka. Sedan veckan efter påsk har de erhållit undervisning av komminister Larsson.
8. Ett tvåhandssvärd av 1500-talstyp hittas vid vägbygget invid Brunstorp. Svärdet, som låg 1 dm under markytan, är troligen ett minne från striden mellan danskar och svenskar under nordiska sjuårskriget. Danskarna tågade fram utmed Västra Holavägen

mot Östergötland i nov. 1567 varvid strid uppstod med svenska försvarare vid Varpa Skans.

26. Filadelfiaförsamlingen anordnar en serie tälmöten under tiden 26.6—9.8 vid Stensholmsskolan.

Augusti

5. Simskolan i Hakarps skolors regi vid Nordanvik och sjön Ylen i Svarttorp avslutas av rektor Hugo Johansson som avtackar lärare och elever samt promoverade en magister och tre kandidater bland simeleverna. Ett flertal silver- och bronsmärken utdelas. Omkring 120 barn från klasserna 3—6 har fått simundervisning under ledning av Stig Holm och Lisa Grytberg.
10. Scouter från Hakarp deltagar i ett stort scoutläger utanför Göteborg. Ledare är komminister Larsson.
19. Länsmästerskapet i orientering vinnas av ett lag från IKHP i en tävling mellan fyra klubbar. Hakarpslaget bestod av Ralf Green, Tore Sandstedt, Artur Cederberg, Lars Kindstrand och L. G. Pettersson.

September

1. Vid extra sammanträde uttalar sig Hakarps kyrkfullmäktige för att Hakarp även i fortsättningen bör bilda pastorat tillsammans med Huskvarna. För att vinna gehör för den meningen hos Kammarkollegiet beslutas att utse ett ombud som framför kyrkofullmäktiges synpunkter i frågan.
4. Kommunalfullmäktige beslutar att för en kostnad av 257.900 kronor framdraga vatten och avloppsledningar till Nordskogsområdet dels genom redan bebyggt område och dels genom nytt tomtområde på förra Nordskogens gård. Vid sammanträdet beslutas även att anställa ännu en hemvårdarinna samt att nuvarande hemvårdarinnan med halvtjänst skall anställas på heltjänst.
9. Huskvarna brandkår rycker ut till en skogsbrand vid Arvidstorp där 40 tunnland värdefull skog hotas. Ett stort område ungskog förstördes innan brandkåren får bukt med elden.
10. Stensholms kyrkliga arbetsförening firar 10-årsjubileum med middag på Ramnegården. Vid jubileet skänkes en kormatta till kyrkan. Föreningen har 32 medlemmar, ordf. är komminister Larsson och sekr. Ulla Westerlund.
25. Hakarps—Skärstads vägsamfällighet bildas. Till ordf. väljes Gunnar Hakeman, övrig styrelse är Harald Johansson, Lexarp,

Lars Ottosson, Smedstorp, Sven Magnusson, Botarp, David Åberg, Hukarp och Rune Green, Ringsberg. Samfälligheten skall svara för vägsträckorna Hakarps kyrka — Lexarp — Egna Hem, Lexarp — Knutstorp — Ringsberg — Botarp, Kikstorp — Kämparp, Lexarps vägskäl — Stibbarp — Hukarp, Stibbarp — Wassarp och ersätter de tre vägsamfälligheter som förut svarat för underhållet av vägar i denna delen av kommunen. Kostnaden för underhållet ersättes till 90 % av bidrag från stat, landsting och Hakarps kommun. Cirka 10 % utdebiteras av berörda delägare.

Oktober

11. Mer än 200 personer deltagar i IKHP:s terrängpromenad. På banan är anbringade tjugo kontroller med tävlingsuppgifter.
11. Hakarps nybildade flickscoutkår uppvaktar pensionärerna på Ålderdomshemmet med sång, musik och kaffeservering. Sammankomsten avslutas med andaktsstund under ledning av diakonissan Elsy Flensburg.
13. Hakarps avd. av RLF håller plöjarkurs hos Lennart Gustavsson i Kikstorp med god tillslutning från socknens jordbrukare. Sju traktormärken med olika plogtyper finns att öva med. Plöjningsledare är konsulent Linnarsson. Kursen avslutas med filmföreläsning.
18. Betaniaförsamlingen håller återinvigning av sin lokal efter att den genomgått en grundlig reovering. Missionsföreståndare Skoglund predikar och förrättar invigningen.
19. En enplansvilla som tillverkats i Bromölla och byggts i Olstorpsområdet av byggmästare Nils Svensson visas för allmänheten. 5.000 personer har under veckohelgen besökt nybygget. Huset som innehåller fyra rum och är källarlöst, kan uppföras fullt färdigt på två månader till ett pris av 45.000 kronor.
29. Kommunalfullmäktige beslutar att skolans högstadium förlägges till Huskvarna då enhetsskolans genomförande blir aktuellt under läsåret 1962—63. Det betyder att då enhetsskolan är genomförd klasserna 7—9 hänföres till Huskvarna stads skolor.

November

- 1-2. Stora välkomst- och avskedsmöten hålles i Betania för pastor Hj. Ramsten som lämnar befattningen som församlingsföreståndare och nytilträdande pastor Harald Jonsson.
15. Idrottsprästen Jonas Fors predikar i kyrkan för idrottsungdomar ur IKHP, SAAB:s IF och IK Nord som kyrkvandrat till Hakarp.

Efter högmässan samlas ungdomar och präst i Ungdomsgården vid dukade bord varvid musik och samtal om kyrka och idrott förekommer.

22. Vid årsfest i IKHP:s sportstuga koras till årets bästa idrottsman inom föreningen, Leif "Mora" Andersson, och till bästa idrottskvinna Stina Pettersson. Som bäste orienterare koras Ralf Green. I övrigt utdelas ett flertal priser för goda resultat till flera medlemmar.
24. En skridskobana invid Smedstorpsvägen iordningställes. Banan är 1500 kvm och ej avsedd som ishockeybana utan endast för nöjesåkning för sportliga ungdomar. Vattenledningar för spolning är framdragen.
25. Ledamoten i Kommunalfullmäktige, Per Kihl, anhåller i en skrivelse till Kammarkollegium att åtgärder måtte vidtagas för en sammanslagning av Huskvarna stad och Hakarps kommun. Han hävdar i skrivelsen att en sammanslagning är av behovet påkallat och att vissa fördelar i förvaltningen kan vinnas.
28. Hakarps kyrkliga arbetsförening håller sin sedvanliga auktion, av syalster och gåvor i Ungdomsgården. Försäljningssumman är 3.115 kr.

December

1. Vid sammanträde med skolstyrelsen och olika organisationer beslutas att föreslå kommunens myndigheter att skolans behov av lokal för barnbespisning och föreningarnas lokalbehov löses gemensamt. Förslaget avser en lokal i anslutning till Stensholmskolan med plats för ca 200 personer.
1. Huskvarna stad köper den sydligaste gården i Vassarp för 60.000 kronor. Gårdens areal är 70 tunnland varav 20 tunnland åker. Säljare är ägaren Gunnar Andersson.
15. Kommunalfullmäktiges sista sammanträde för året hålles med val av styrelser och nämnder. Till ordf. i fullmäktige omväljes Albin Karlsson och till v. ordf. Gunnar Hakeman.

BORSTAR UR HUSQVARNA BORSTFABRIKS
SENASTE PRODUKTION. DESIGN SIG-
VARD BERNADOTTE OCH ACTON BJÖRN.

ett tecken på bättre borstar

AKTIEBOLAGET HUSQVARNA BORSTFABRIK

JÖNKÖPINGS LÄNS SLAKTERIFÖRENING

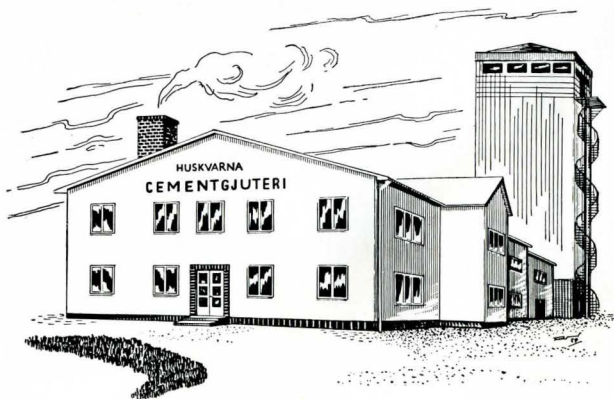
AFFÄREN PETERSBERG

Rekommenderas

Tel. 30566

HCF - varor =
KVALITETSVAROR

Tel. 30340
33047

HUSKVARNA
Cementgjuteri

HCF

Tel. 30340
33047

VID BEHOV AV
FÄRGER, TAPETER, SJUKVÅRDS- OCH TEKNISKA ARTIKLAR

anlita fackmannen

SÖDRA FÄRGHANDELN

Tormenäsgat. 3 — HUSKVARNA — Telefon 30587

INGRID NILSONS

Kappor - Klänningar - Hattar

FÖRSTKLASSIG KONFEKTION

Rosenborgsgatan 32, HUSKVARNA

Tel. Kappavd. 30145

Klänn.-avd. 33969

Målerifirman Almqvists Eftr.

John Pettersson

Rekommenderas

REJÄLT ARBETE

HUMANA PRISER

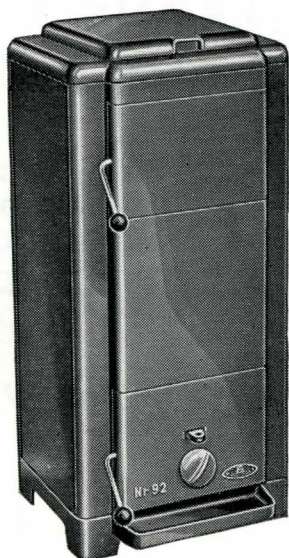
Norra Parkgatan 3

HUSKVARNA

Tel. 31215

Tel. 31215

Tala med oss om en ny kamin till vintern!

Broschyr och prisuppgift från

EBE-VERKEN AKTIEBOLAG

Tel. 325 50

HUSKVARNA

ELFIRMAN

JOHANSSON & CARLSSON

Elektriska installationer, motorer, elektriska apparater
och glödlampor

TRANSFORMATORSTATIONEN

Johansson tel. 302 77 och Carlsson 323 43

Huskvarna Nya Persiennetillverkning

STIG GUSTAVSSON

Tillverkar och försäljer den omtyckta

SAFIR-PERSIENNEN

Villa Hanneberg, Huskvarna 2

Tel. 314 39

Olas Konditori

PETERSBERG

Tel. 334 30

•

Belåtna kunder

bästa rekommendationen

Byggnadsfirman

G. KÄLL AB

JÖNKÖPING

*Bygger med
ansvar
och erfarenhet*

Sigrids Livsmedel

Sigrid Dahlqvist

PETERSBERG

Telefon 301 51

REKOMMENDERAS

Allt i Specerier, Frukt, Konfektyrer

Järn- och Fodervaror

ERIC SANDQVIST

SPECERI- och LANTAFFÄR

Tel. 305 81

GYNNA ORTENS KÖPMANNABUTIK

Husqvarna Hammerless smäckert, smidigt,

säkert vapen

Varje jägare som vet vad verklig kvalitet betyder väljer Husqvarna Hammerless — ett bättre vapen till ett förvånansvärt lågt pris.

Pipor: Av svenskt specialstål, höger pipa svagt, vänster pipa starkt trångborrad, längd 70 cm, tennlödd och skälad spång med antireflexlättring, patronlägen för 70 mm hylsor. **Kaliber:** 12. **System:** Anson & Deeley, top lever och HVA patenterade dubbelsäkring. **Lås:** Genom Husqvarnas hård-

ningsmetod praktiskt taget outslitliga.

Riktpris från 675:-. Tre typer av handgjord engelsk gravyr inkl. punsning bakom snäckorna erhålles mot pristillägg.

För den som så önskar kan stocken utföras efter personliga mått.

Husqvarna

— vapenspecialisten sedan 1689

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG — HUSKVARNA

ALLT i byggnadsväg

genom

BYGGMÄSTARE
SVEN LARSSON

BERMANSGATAN 10

HUSKVARNA

TEL. 30580

★

Förstklassigt arbete

ERIKSBERGS

Blomsterodlingar

Tel. 30388

PETERSBERGSKIOSKEN

TOBAK, TIDNINGAR, FRUKT, CHOKLAD,
KONFEKT, LÄSKEDRYCKER

Tel. 30341

BLOMBERGS

H E N N I N G S O N S

B Y G G N A D S F I R M A

Industribyggnader, Bostadshus och Villor, Ombyggnads- och
Reparationsarbeten av alla slag.

Kontoret, Långgatan 21, tel.	32650
Byggm. I. Henningsons bostad ankn.	32651
Verkm. Ch. Ottosson	31455
Verkm. Å. Nilsson	31453
Verkm. B. Larsson	31983

Byggnadsritningar, Arbetsbeskrivningar, Handlingar till myndigheter,
Kontrollantskap, Avvägningar, Ljuskopiering.

Ritkontoret, Gillesgatan 11, telefon 36252.

Föreståndare K. E. Lindell, bost. Norra Parkgatan 60, tel. 31454.

LÄNSSPARBANKEN

HUSKVARNA

En Modern Bank

På

Traditionens Trygga Grund

BJÖRTÉNS

Livsmedel

Egnahemsvägen 10

Tel. 300 60

Platsens största sortering

av HATTAR och MÖSSOR för HELA FAMILJEN

KRANTZ

Tel. 302 99 - Tegnérgatan 7 - HUSKVARNA

Begär alltid

CARLFORS

BRONSFÄRGER!

Skyddar och lyser upp

Tel. 32570

JÖNKÖPINGS LÄNS BRANDFÖRSÄKRINGSBOLAG

BRAND-, ANSVARS-, VATTENLEDNINGS-
SKADEFÖRSÄKRINGAR m. m.

★

Ombud i Hakarp:

Nämndeman Gunnar Hakeman, Hakarps säteri

Tel. 30135

*Omsorgsfullt utförda
trycksaker*

erhålles i

RYDHEIMS TRYCKERI

Låt binda Edra böcker

i

RYDHEIMS BOKBINDERI

HUSKVARNA

Tel. 300 44 och 302 44

K O N S U M

är den bästa
priskontrollen

Bliv medlem i

Konsum Union

MARIEHOLMS
HANDELSTRÄDGÅRD

Stig Johansson

Tel. 30904

REKOMMENDERAS

Köp Hakarps Krönika

PRIS 4 KR.